

CAESARIS AE VOLI

NEAPOLITANI,

DE DIVINIS ATTRIBVTIS
quæ Sephirot ab Hebræis nuncupata.

AD MAXILIANVM II.
IMPERATOREM ROMANVM.

VENETIIS;

Apud Franciscum Zilettum. M D LXXX.

2
M MAXIMILIANO II.

IMPERATORI ROMANO,

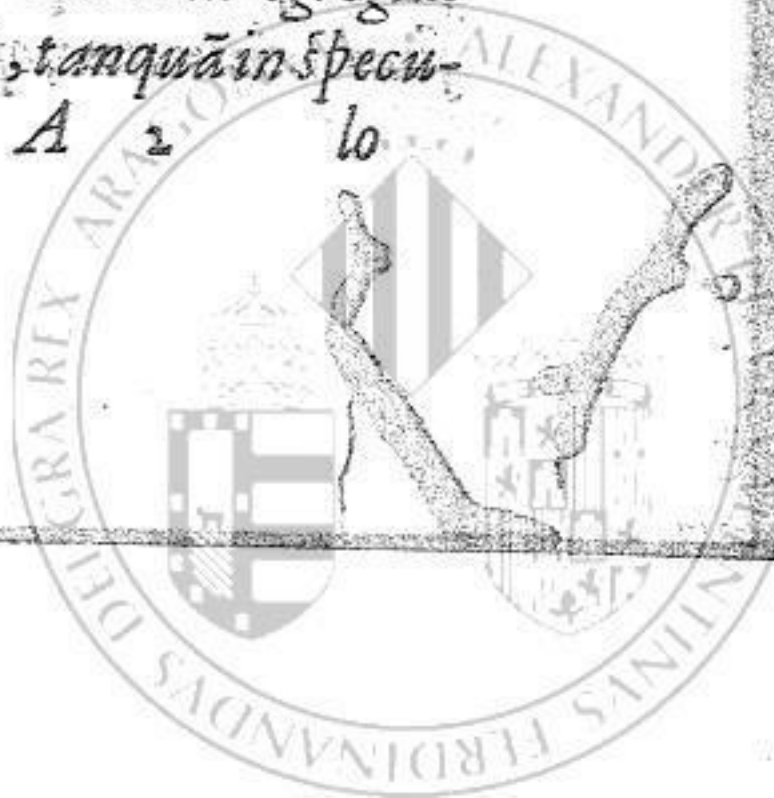

Cæsar Æuolus Neapolitanus.

APIENTES ferè omnes, qui
mentis suæ arcæ arcana diuina
magis penetrarunt, duo arbitra-
ti sunt signa à Deo Opt. Max.
frontibus Imperatorum celari:
quorum alterum timorem, ac metum incutit, al-
terum verò ad amorem, atque beneuolentiam ani-
mos inuitat. Vnde primo statim tempore, cum ad
aulam tuam confugerem, diuina ista signa fronti
tuæ impressa, ad huiusmodi passionem animum
meum excitauerunt. Postea verò cum egregias
tuas virtutes, singularesq; in te, tanquã in specu-
lo

A 2 lo

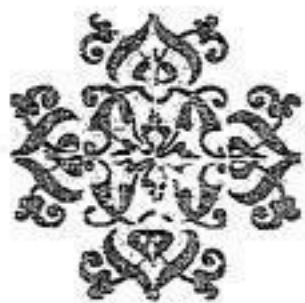
lo pralucet, animi dotes admiraret, non ex illis
tantum, quas in te primum animaduverteram,
sed ex alijs quoque causis motas in me perspexi
passiones in dies augeri. Virtutum enim animi te-
iustitia, fortitudoq; turbatos animorum motus
libent, incredibiliq; conatu, ut te extimescant,
verentur, atque obseruent, omneis coercent.
Affabilitas vero tua, mansuetudo, atq; eutra pelia,
cum ceteris virtutibus tuis semper coniuncta amo-
rem, benevolentiamq; animis inducunt. Quibus
ego permotus causis, passiones in me transfusas,
magis, magisq; confirmari re ipsa experior. Pro-
pterea, quoniam animi passiones in bonum rela-
ta, ut effectus boni serant, palam proferri debet
quantum in me fuit, quantumq; vel labore con-
niti, vel studio assequi potui, elaboravi, ut illas,
quibus valde afficior, ex fortitudine tua, iustitiaq;
ortas, omni humilitatis gestu, debitaq; obseruan-
tia cultu cumulatè explerem. Reliquas vero ex
alijs virtutibus tuis emanantes, prosequi omni
studio sine exceptione laboris, aut occupationis
sum arbitratus, offerendo tibi quicquid à me pro
virili

3
virili (quae tibi qualiscumque, semper debetur) praestari potest. Idcirco cupiens tibi uniuersa bona deferre, hunc volui libellum, non pauci laboribus absolutum dedicare, ac immortalis nomini tuo consecrare. Hoc itaque munusculum illa animi alacritate admitte, qua soles congiaria, neceteri quibus tuis cumulatissime elargiri. Vale igitur inuictissime Caesar, Et tantam virtutum animi tui curam habeas, quanta semper Caesar.

Aenolus, tuus

humil-

limus seruus, seruitijs tuis
erit addictus.

IN DIVINA ATTRIBUTA

PRO O E M I V M

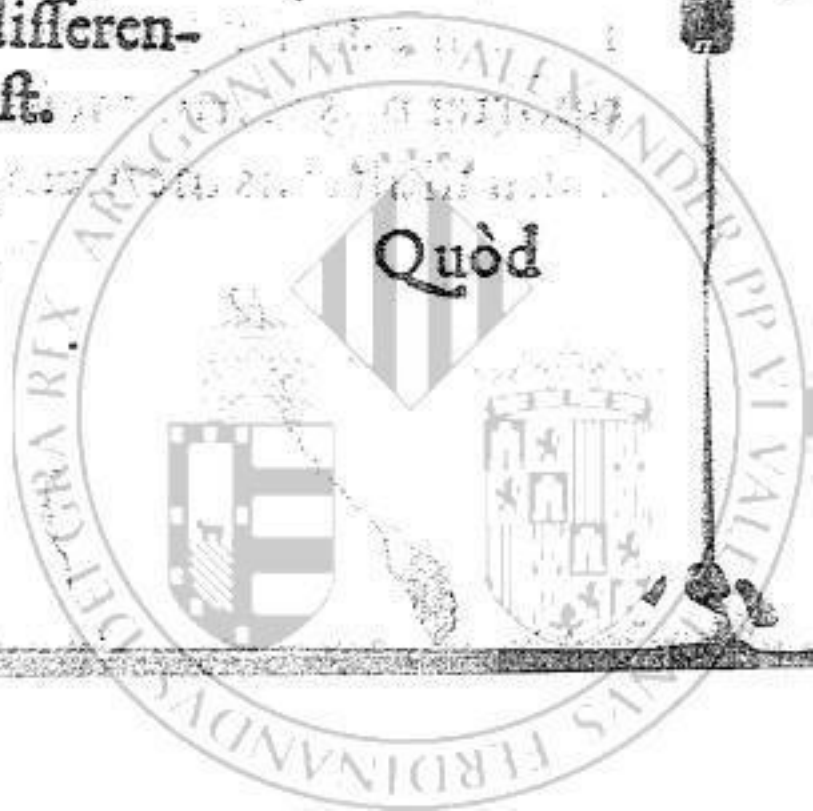
V M homo, iuxta Platonis sententiam, sit Anima rationalis, particeps mentis, vtens corpore: ratio expostulat sua, vt possit ad vnguem suo fungi officio, ac semetipsum pro suo virili parte ad æqualitatem redigere, vt adiungat, prout mentis particeps est, aciem intellectus ad superiora. Quoniam verò est Anima rationalis, nullum debet studium atque laborem prætermittere, vt seipsum agnoscat; prout verò vtitur corpore, expedit, vt se tradat ad humanarum regimen rerum. Verùm quia non potest alios, ac semetipsum regere, qui veritatis numine bonum à malo, verumq; à falso feligere nescit, cùm pro certo tenere debeamus, neminem posse veritatem adipisci, dum intellectus lumine vacat; oportet nos aciem mentis ad Deum erigere. Deus enim illustrans mentem, abradit rubiginem omnem, reuocat

l'viii

reuocari nos ad veritatem, ac inde prosequimur bonum. Quare cum inter omnes Metaphysica scientias magis erigat animum: non ab re Sapientes omnes profitentur, illam esse vtiliorem, nobilioremque alijs; nobiliorem sane, quoniam versatur circa res omnino à materia seiunctas; vtiliorem vero, quoniam ex ea vires animi maius recipiunt incrementum: Etsi omnes quidem scientias quaelibet eius pars, tum nobilitate subiecti, tum etiam vtilitatis antecellit gratia; non tamen sunt inter se equales & pares. partes enim Deum perscrutantes, vel aliquid Dei, sunt eiusdem partibus præstantiores, quæ circa ab alio deriuatum Ens versantur immobile. Quò fit, vt scientia de Diuinis attributis, quæ Hebræi, Sephirot, nuncuparunt, sit longè præstantior alijs partibus: quarum subiectum est Ens creatum, immobile. Itaque, vt seriem prosequamur doctrinæ, (quamuis hoc admodum sit difficile, ac onerosum) de his prius generatim, postmodum vero speciatim differendum est.

Quòd

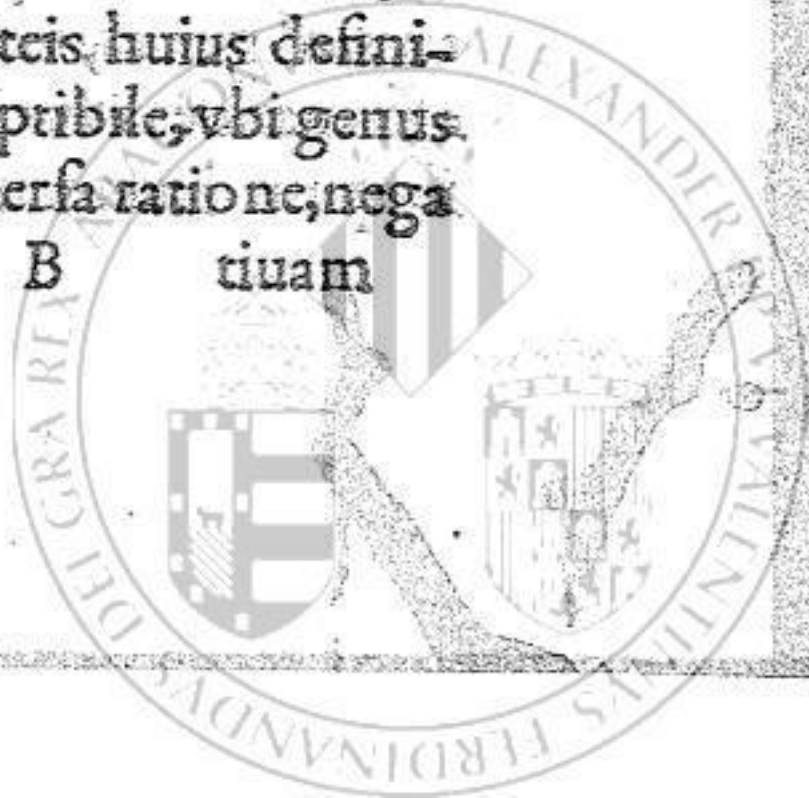

QVOD IN PRAESENTI SERMONE

vera demonstratio minime expetenda est.

FORVM quae existunt, quaedam absq;
materia sensibili nec esse, nec defini-
queunt, quaedam uero ad hoc ut sine
materia indigent, in eorum uero defi-
nitione nequaquam interponitur: Quaedam sane
nullo pacto cum materia conueniunt, nec quan-
tum ad esse, nec quantum ad quod quid est. Res
uero existentes in materia, sine qua minime defi-
nitioni subijciuntur, vel generantur, & corrumpun-
tur, vel nullam, nisi ad ubi, mutationem pariuntur.
Quae uero corruptionem subeunt, elementa qui-
dem, plantae, metalla, animalia, & lapides, tam secun-
dum genus, quam secundum differentiam, affirma-
tiuam sortiuntur, quod clare elucescit in animalis
definitione, Animal est corpus sensitiuum. De re-
bus uero, quae tantum mutationem ad ubi ferunt,
(quemadmodum sunt corpora caelestia) quo ad ge-
nus, possumus affirmatiua uiri, quo uero ad differē-
tiam, nullo pacto. Quod sane nobis clarius erit, si
accurate mente spectabimus partem huius defini-
tionis. Coelum est corpus incorruptibile, ubi genus
affirmatiua, differentia uero, conuersa ratione, nega-

B
tiuam

tiuam obtinet. Definitionis quidem eorum, quorum
esse in materia existit (quæ abstractione nostra pro-
cul materia definiuntur) tam genus, quam differen-
tiam affirmatiuam assequuntur; Quod in hac defi-
nitione facile videri potest, Triangulus æquilaterus
est figura tribus lineis æqualibus cõtenta. Quæ verò
nullo pacto cū materia conueniunt, vel esse adipiscū-
tur deriuatum, ac quidditatem indicant; quæ est
aliud ab esse, vnde modo quodam nomē substā-
tiæ sibi vendicant; vel sunt penitus quidditatis ex-
pertia, eorumq; est simplex esse, ab alio non deriuat-
um; idcirco nec Substantiæ, nec Entia propriè dici
possunt. Quæ verè quidditatē sortiuntur, sunt ipsæ
intelligentiæ, de quibus differēdo possumus aliquo
pacto secundum communitatem generis affirmati-
uè agere, non autem quantum ad differentiã. Nam
si in genere affirmatiua, in differentia è conuerso ne-
gatiua intercluditur, quæ verò tantum esse assequū-
tur, quoniam differentiã non habent, nec in genus
aliquod reducuntur, à definitionis terminis nequa-
quam comprehendi possunt. Definitio enim ex ge-
nere, differentiaq; constat, ideoq; de his nec quan-
tum ad genus, nec quantum ad differentiã, aliquid
affirmatiuè ratio cinari possumus. Propterea, vt ad
scopum deueniam, in nostro quidem sermone vera
demon-

demonstratio expetenda non est: principium enim demonstrationis est ipsa definitio, & demonstratio absq; definitione haudquaquam contingi esse. Quare cum huiusmodi attributa sint omnino verae definitionis expertia, nullo pacto intra terminos demonstrationis intercluduntur. Itaq; si potissima nostra oratio non erit demonstratione ~~praeferenda~~ quantum facultas fert, cunctis viribus enitatur, ut ipsa penitus non sit validis orbata rationibus.

QVOMODO ATTRIBVTA
inquirenda sunt.

DVM aliquis omne studium atque operam fert, ut possit aliquo pacto alicuius rei veritatem adipisci, subinde conatibus suis difficultas occurrit, quae quidem oboritur, vel ex deliquio in rebus existente, vel ex imbecillitate intellectus. Cum enim elaboramus, ut alicuius natura rei, quae circulo renovatur, nobis innotescat, quemadmodum sunt, tempus, ac motus, tum difficultas in rebus existit: tempus enim, & motus cum continuè fluant, ex sui natura minimè facile dignoscuntur. Ea verò quae sunt maximè actu, nullamq; patiuntur transmuta-

B 2 tatio.

7
ra demonstratione uti; immò ei sola negatio cõcedi
tur, vel aliqua imbecillis demonstratio, in qua sem-
per genus aliquod negationis intercipitur.

QV ID SINT ATTRIBVTA.

N VNC igitur indagandum erit in quibus
accidentia, vel materiales substantiæ,
vel composita ex accidenti, & substan-
tia, vel corpora, vel aliquid aliud, si-
cut mens Angelica, vel sicut Anima, vel sicut ideæ.
Accidentia neutiquam erunt, quoniam accidens
aut inest corporibus compositis, aut saltem mate-
riæ, quando nullis terminis definitur, ut quantitas
indefinita: quæ quidem tam intimè coagmenta-
tur materiæ, ut nusquam secernatur ab ea. Quod
sanè, cum accidentia nusquam absque materia esse
assequamur, nullo pacto in diuinis attributis repe-
riri potest. Longè enim absunt à materia, & quic-
quid est in eis, est esse, nec aliquod accidens, aut con-
sequens reperitur, itidè nec substantiæ propriè nunc-
cupari possunt, quoniam substantiæ ex eo substantiæ
dicuntur, quia substant, uel saltem quidditatem indi-
cant, quæ est aliud ab esse. Attributa verò nec sub-
stant, nec aliquid præter suam existentiam sibi ven-
dicant;

dicat. quo fit vt nec composita ex accidenti, & substantia dici possint, tunc etenim non vnum, vnum quodq; eorum, sed plura esset, ac vicissitudini naturalis transmutationis subijceretur, vel saltem tribus dimensionibus esset visibile corpus dimensum: quod quidem omnino incongruum est. Cum enim sit impermutum, ac simplicissimum, diuisionem non patitur, nec aliquam aliam transmutationem, sicut sunt generatio, corruptio, augmentum, decrementum, adubi, alteratio. Vacant enim substantie priuatiua contrarietate, ac loci positiua, quæ etiam in quali, & in quanto reperitur, sine quibus hæ motiones nusquam contingunt esse; vnde attributum immutabili sua æternitate, modo non tantum semper eodem se habet, verum etiam tali pacto instruit seriem causarum, vt quicquid ordinis est in natura, ex eo originem trahat. Quoniam verò ei vigor interminatus est, corpus esse non potest; nullum etenim corpus natura indefinitum est, & finitum sanè ex se potest virtutem infinitam minimè ferre. Etiam existimandum non est substantias separatas esse: hæ sanè habent esse participatum, attributa verò simplex, atq; absolutum, ex quò minimè possunt anima esse. Anima enim, quò ad esse, inferior est substantijs separatis, magisq; adhæret corpori. Præterea nec idee,

nam

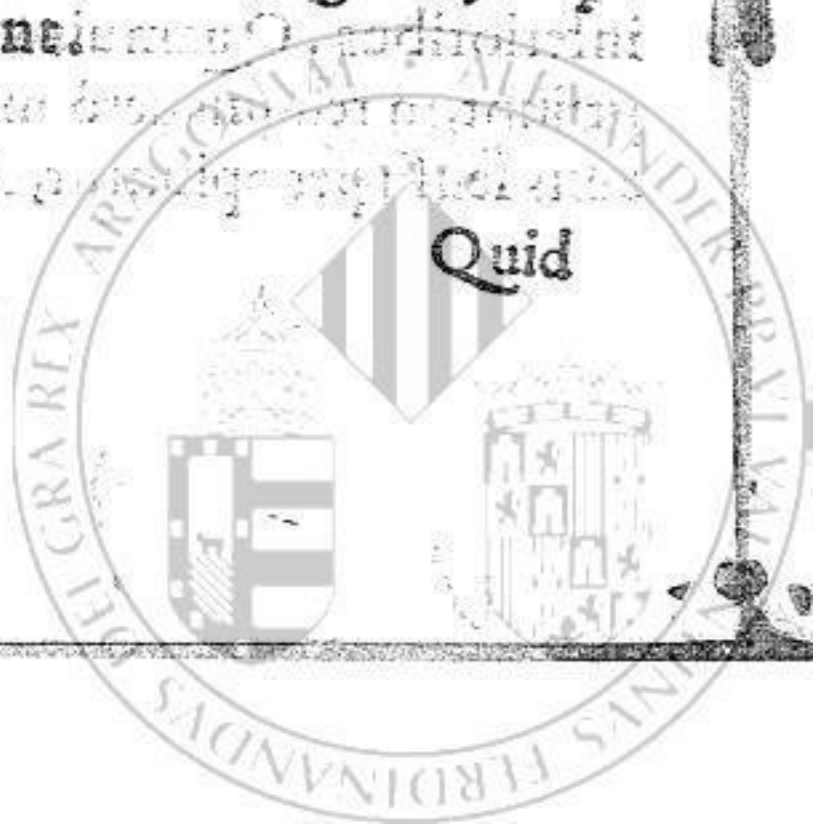
8
nam extra mentem, ut ipsemet Aristoteles docet,
neutriquam existunt. in mente verò sunt simulachra,
siue spectra rerum; Attributa verò spectra non sunt,
nec eorum virtus in inferiora, tanquam ex spectro
transfunditur, sed potius tanquam ex causa mouen-
te, ut inferius ex his quæ dicentur, palàm erit. Si
verò, ut ex præhabitis clarè elucescit, nec accidentia
sunt, nec substantiæ materiales, nec composita ex ac-
cidenti, & substantia, nec corpora, nec intelligentiæ,
nec anima, nec idea; consentaneum est, ut sint vel ip-
se Deus, vel aliquid ex Dei esse propendens. Deus sa-
nè possunt neutriquam esse, quoniã sumptus in sua
simplicissima vnitare, tam secundum esse, quam ra-
tione, indiuiduus est. Attributa verò, si non in plu-
ra, quo ad esse, saltem ratione, diuisibilia sunt: quò
fit, ut Deus nò sint, sed potius emanationes ex Deo
egredientes, sicut radij ex Solis substantia; qua de re,
si radij sunt instrumèta, quibus Sol agit in mundo
Elementali, existente infra se: congruum erit dice-
re, Attributa huiusmodi esse Dei instrumèta, quibus
Deus agit in his, quæ continentur ab eo, in substan-
tijs scilicet separatis in mundo celesti, ac etiã in istis
inferioribus. Quamuis verò in hoc decenter con-
gruunt, in reliquis verò nimium dissident: radij enim
Solis sensu percipiuntur, emanat ex corpore, dispo-

nunt

nunt tantum subiectum: sunt finiti vigoris: non agunt in inferioribus, si prius officio intelligentiarum, virtutem ex istis non hauriunt. Attributa, aduersantur tenebris, tantumque agunt in his quae educuntur ex hile potentia. Attributa vero minime sensu dignoscuntur: a simplicissimo esse, non a corpore derivantur: tribuunt esse omnibus: sunt virtute infinita praedita: vigore proprio in omnibus agunt: vacat contrarietate: viresque modo eorum ad genita ex materia tantum non protrahuntur, verum etiam ad conservationem, & propagationem rerum omnium. Nonnulli vero fortasse moleste ferent, Attributa Dei instrumenta vocari; Deus enim cum sit simplicissimus, & omnino materiae, ac conditionum materialium expers, instrumenta quidem habere minime potest: enimvero per instrumenta intelligi debent Dei vires quaedam simplicissimae in ipso Deo permanentes, quae quidem non possunt proprijs nominibus efferri. Idcirco, ut verba nostra ad captum hominis conferantur, cogimur his nominibus uti, vnde multi ex Theologorum cetu iisdem rationibus permoti varia organa, atque membra ipsi Deo tribuunt.

Quid

secundum aliam methodum.

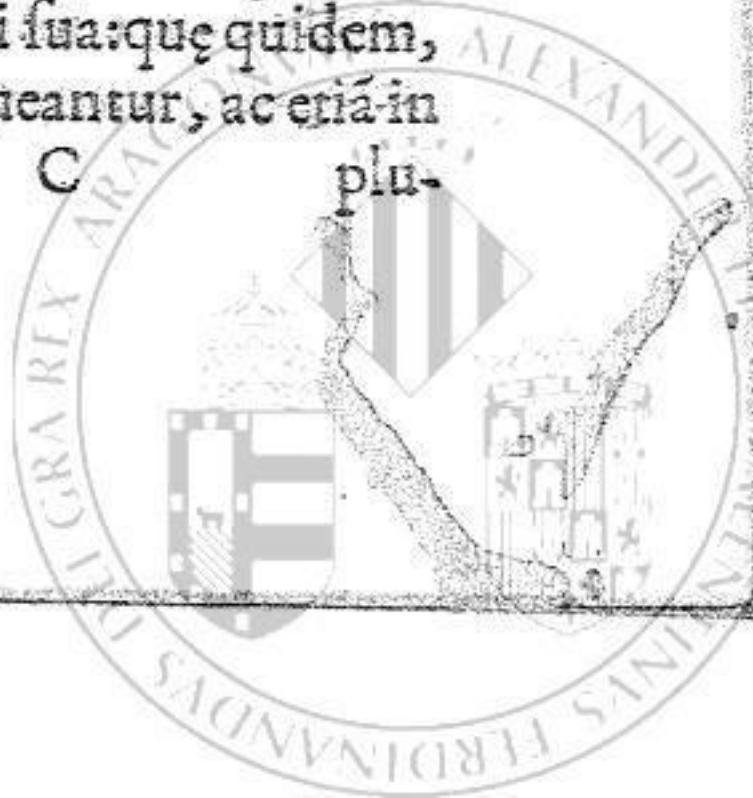

ST etiam & alia methodus, & fortasse maioris præstantiæ, quæ non minus quàm negatio potest nos in hoc iuua- re. In cuius ambitu quævis non sit pu- ra negatio, haudquaquam tamen obtingit, quin ge- nus aliquod negationis intercipiatur, dum sup quid- em officio causas altissimas ex motis in mouen- tia procedendo, indagare nitimur. Propterea, vt se- cundum methodum istam fides aliqua de hic acci- piatur, animaduertere operæpretium est, quòd om- ne, quod mouetur, vt Aristoteles refert, necesse est ab aliquo moueri, & quod mouet ab altero, quo- niam & ipsum mouetur, & rursus hoc ab altero.

Verùm quia aliquid necesse est esse principium mo- tus, ex eo, quod impossibile est in infinitum abire; oportet aliquid immobile esse, quod primo sit causa motus. cui sanè, quoniam simplex est, peni- tusque corporis expers, organa aliqua corporea minimè ascribi possunt. Ideoque dum mouet ip- sum, arbitrari debemus nõ manibus vel aliquo alio instrumento, sed tantum virtute vti sua: quæ quidem, cum à Deo per ipsam cuncta moueantur, ac etiã in

C

plu-

plures intelligentias transfundatur, nomen instrumenti quodammodo sibi uendicat, etsi non sui, saltem intelligentiarum ratione, in quas effunditur, in plures uirtutes diuiditur, unde ex una multe emanantes, iuxta similitudinem quandam, dicuntur esse illa Dei instrumenta, quibus ipse agit in omnibus, que ab eo continentur.

QVOD DE VNOQVQVE ATTRIBUTORUM SPECIATIM DIFFERENDUM SIT.

Intellectus quidem separatae quarum actio nihil commune cum actione corporis est, namo penitus suum, non indigentes corporis opera, officium explent, tantum intelligendi viribus pollent, ut prius in earum, & posterius in intellectu haudquaquam contingat esse; propterea non agunt à notioribus nobis ad notiora naturae, nec vnum eis post aliud occurrit; minimo verò intuitu, absque alia ratiocinatione quidditates percipiunt rerum. quapropter prius vniuersalia, postea verò particularia neutiquam agnoscunt, sed simul totam essentiam rei, quod humano intellectui non inest; nam cum aptus natus sit vnum post aliud intelligere, fieri nequit, ut viribus ferè suis in instanti quid-

quidditates rerū, à phatāsmatibus eleuent, sed prius
 ei vniuersalia, postmodum particularia occurrunt.
 Itaque vt intellectus intelligendi seriem profequa-
 mur, quoniam in communi demonstratū est, quid
 sint Attributa, nunc speciatim de vnoquoque eo-
 rum indagandum est. Quanquam hoc operosum
 sit, laborisque immodici, quoniam de rebus in præ-
 sentia agitur, quæ cum ī plura, veluti naturales sub-
 stantiæ, non multiplicentur, possumus de his pauca
 proferre; Verūm modica simplicium rerum cog-
 nio oblectationem maiorem nobis affert, quàm cor-
 ruptibilium rerum, & sit quantumlibet magna. Pla-
 tonici verò arbitrati sunt, naturales res umbras in-
 corruptibilium esse. quare si quis cognitionem ea-
 rum assequitur, tunc umbras, non substantias, perci-
 pit. Qui verò ad quidditates incorruptibilium men-
 tem erigit, deque ipsis scientiā adipiscitur, non um-
 bræ tunc, sed verarum substantiarum, à quibus um-
 bræ emanant, cognitionem assequitur. Quoniam
 verò oblectatio hauritur ex eorum cognitione,
 quæ sunt maximè actu, propterea intellectus am-
 plius in eorum cognitione oblectatur. Huic e-
 tiam Aristoteles ipse assentitur, proferens, Res
 illas superiores, tametsi leuiter attingere possu-
 mus, tamen, ob eius cognoscendi generis ex-

C 2 cellen-

cellentiam, amplius oblectamur, quam cum hæc nobis iuncta omnia tenemus; quemadmodum quamlibet partem minimamq; corporis nostrarum puellæ deliciarum vidisse, gratius, ac iucundius est, quam cæterorum hominum membra tota perspexisse, & contrectasse. Idcirco oblectatione subiecti breuitas sermonis comparabitur.

QUOMODO INTELLECTUS

ad veritatis manifestationem, aliquando cogatur

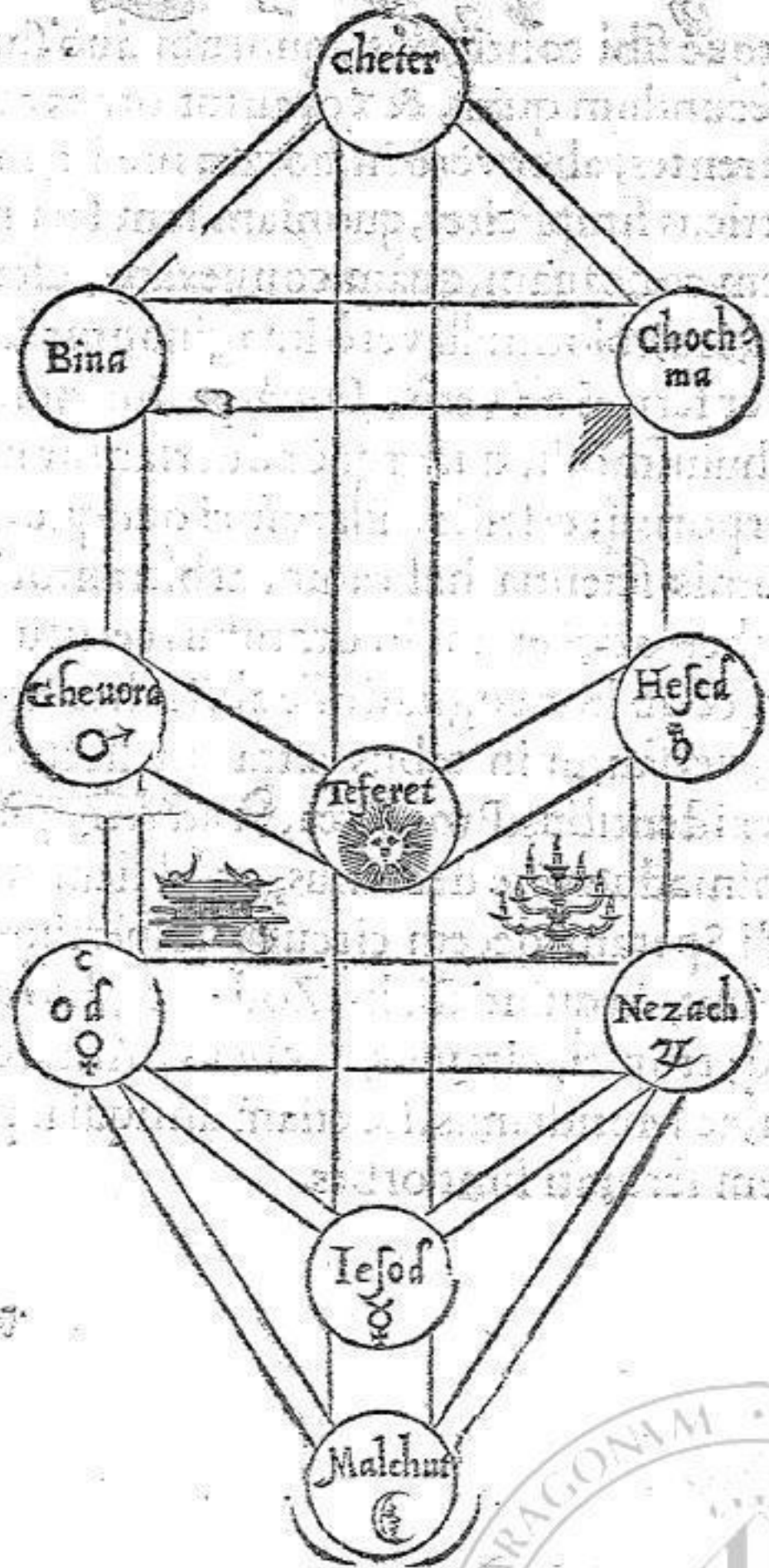
aliquid imaginari in rerum natura

non existens.

AD INTELLECTUM VIAM VITERIUS procedamus, qui que scire debet, quod si difficultas subiecti nobilitatem arguit, ex eo, quod vires animi elaborando; circa ea, que sunt nature manifestissima, in dies vigorem suscipiunt. Propterea obringit in rebus arduis, ut intellectus aliquando nimia difficultate impulsus, non cogatur ad veritatem enucleandam modo tantum uti exemplo, verum etiam aliquid imaginari in natura non existens; quo fit ut nonnulli, exempli gratia, ut habentur recta ratio apparitionis Solis, arbitrati sunt Solem habere tres orbis à se inuicem omni quaque diuisos,

diuisos, atque sibi contiguos, quorum duo sunt eccentrici secundum quid, & vocantur orbis augem Solis deferentes, alter verò in horum medio locatus est eccentricus simpliciter, quoniam tam secundum superficiem concavam, quàm conuexam, est mundo eccentricus. Nonnulli verò imaginantur terram circulariter ferri, Solè verò, Lunãq; poño quiescere, multaq; huiusmodi, quæ æquè aduersantur naturæ terræ, corporisq; celestis. Platonici quoque ad hoc vt incolumis scientia habeatur, arbitrantur idæas esse. Mathematici etiam in omnibus certitudinem expetunt, & ob hoc cogitatione abstrahendo à materialibus versantur in rebus extra intellectum non vsquam existentibus. Propterea, vt ad rem ipsam reuertar, animaduertere debemus, quòd sicut Astrologi mundi Spheram decem circulis dispertiunt, qui quidem sunt, Aequinoctialis, Zodiacus, duo coluri, totidemq; tropici, circulus Arcticus, Antarcticus, Horizon, ac Meridianus, sic etiam antiqui sapientes hos decem scrutati sunt orbis.

non quoniam *Attributa* sint orbiculares magnitudines, sed ut scientiæ ordo, seriesque habeatur, etiã ut veritas facilius elucesceret.

*CVR POTVS MAGNITVDINIBVS
Orbicularibus, quàm rectis vsi sunt.*

QVI verò figuram decem orbibus construxerunt, potius magnitudinibus orbicularibus, quàm rectis vsi sunt, quoniam sicut in orbe nullus actu terminus existit, eodem pacto cum *Attributa* sint vigoris infiniti, nullis terminis definiuntur, quod quidẽ non intra corticem perscrutantibus videtur omnino indecenter. Nam si virtus, qua agunt, infinita esset, & non ageret, proculdubio inanis penitus esset. Virtus verò huiusmodi vel sumitur, prout ad effectus adiungitur, & hoc pacto ultra finitum non transcendit, vel suo inesse, & tunc est verè infinita, & cum hoc irrita dici minimè potest. Non enim ad finem aliquem dirigitur, immo ad ipsam, tanquam ad verum finem, sunt omnia intenta. Hoc etiam sententia Aristotelis confirmatur, qui quidem in duodecimo *Metaphysicæ* ait; mouet per infinitum tempus, & non habet potentiam infinitam finitum. Ex

quo

quo si virtus, qua Deus agit, infinita existit, palam
est, vnumquodq; Attributorum infinitam fortiri
virtutem. Nam si infinitum haudquaquam potest ex
finitis partibus constare, virtus uniuscuiusq; attri-
butorum, cum sit pars vigoris Dei, necesse est ut sit
vigoris infiniti. Sed quamuis in praesenti nunc dica-
tur infinitum uocare partibus, non ob id cedere de-
bemus, Deum esse partibus constitutum: Fragilis enim,
atque laboriosa mortalitas cogitur his modis ora-
tionis uti, multisq; huiusmodi, qui Deo improprie
tribuuntur. Propterea antiqui, fortasse ne capti ui-
derentur, magnitudinibus orbicularibus infinitate
vigoris monstrauerunt. Et quoniam circularis ma-
gnitudo, ac sicut sphaera unica, tantum superficie de-
finitur, uel, sicut orbis, duabus superficiebus, scilicet
concaua & convexa terminatur: sciendum est, circu-
lares magnitudines, quibus Attributa ostenduntur,
ueluti orbem, duabus superficiebus esse contentas;
siquidem omne ens deriuatum ab istis continetur Attri-
butis, & nihil est, quod ab eorum ambitu exeat, po-
tius debemus eis orbiculares, quam Sphaericas ma-
gnitudines adscribere, in concavitate enim orbicu-
larium multa contineri possunt, quod Sphaericis non
obtingit, cum enim uacent concava superficie, pre-
ter partes suas nihil intra se continent.

Cur

CVR LINEÆ RECTÆ INTER

orbes interponantur.

LINEAE verò, quæ à primo non tantum orbe dextrorsum, & sinistrorsum, verumetiam deorsum protrahuntur, non *αὐτομάτως* in figura, nec concinnitatis interponuntur gratia, sed ut ratio habeatur, quòd sicut lineæ à primo orbe (vt in figura insigniter apparet) ad alios deriuantur: sic etiam primi *Attributi* vires iugiter ad alia se conferunt. Et quoniam virtus eminentioris tribuens alijs vires suas, ad seipsam redit, inter huiusmodi *Attributa* duas, non vnã, interposuerunt lineas, vt ex primo *Attributo* tantum non ostenderent discessum huius virtutis ad alia, verumetiam reditum in seipsam, & potius lineis usi sunt, quàm punctis, quoniã sicut linea est cõtinua, nihilq; suas inter parteis extranei intercipitur, sic etiam virtus illa, quæ in alia transfunditur, continua est, eademq; vniformiter se elargitur alijs. Dubitabit forsan aliquis, si *Attributa* nõ differunt subiecto, sed tantum ratione, cur nunc fateri oportet vnũ eorum ab alio virtutem suscipere, cum exploratum sit, non posse aliquid ab aliqua re virtutem recipere, si ratione, ac subiecto nõ dif-

D fert

fert ab illa. Videmus enim in naturalibus corpus
vium à seipso augmentum nō recipere, sed ab alio
in ipsum adueniente. Vnde animaduertere debe-
mus, sapientes ferè omnes fateri, animam ab intelle-
ctu lumen recipere, non quoniam intellectus, & ani-
ma differūt subiecto, sed potius ratione, in quantū
potentiæ secundum diuersas animi operationes di-
stinguuntur, & illa dicitur nobilior esse, quæ minus
suis operationibus communicat cum corpore, sicut
est actio intellectus, qui si, iuxta Aristotelē, obiectis
indiget ad hoc, vt intelligat, ob id minimè vitur
organis, nec, veluti sensus, particulare aliquod intel-
ligit, sed in imagine sua abstrahendo spectra à phan-
tasmatis, lumen animæ affert. Idem etiam ipsis cō-
tingit Attributis, quæ ratione diuersificantur, secū-
dum rerum diuersitatem ex ipsis deriuatam. Occur-
ret fortasse aliquis, diuersitatē contingere potius ex
subiecti deliquio, in quo virtus eorū summergitur.
Quapropter, vt studium istud deleatur, quisq; scite
debet, actionem Dei, officio Attributorum actā, bi-
fariam accipi, vel sicut causam omnium rerum effi-
cientē, n., uel sicut causam quæ omnia regit, & gu-
bernat. Itaq; si sumitur vt omnia regit, proculdu-
bio diuersitas effectuum, non ex sua oboritur par-
te, sed potius effectuum, qui quidem cum non sint

in ef-

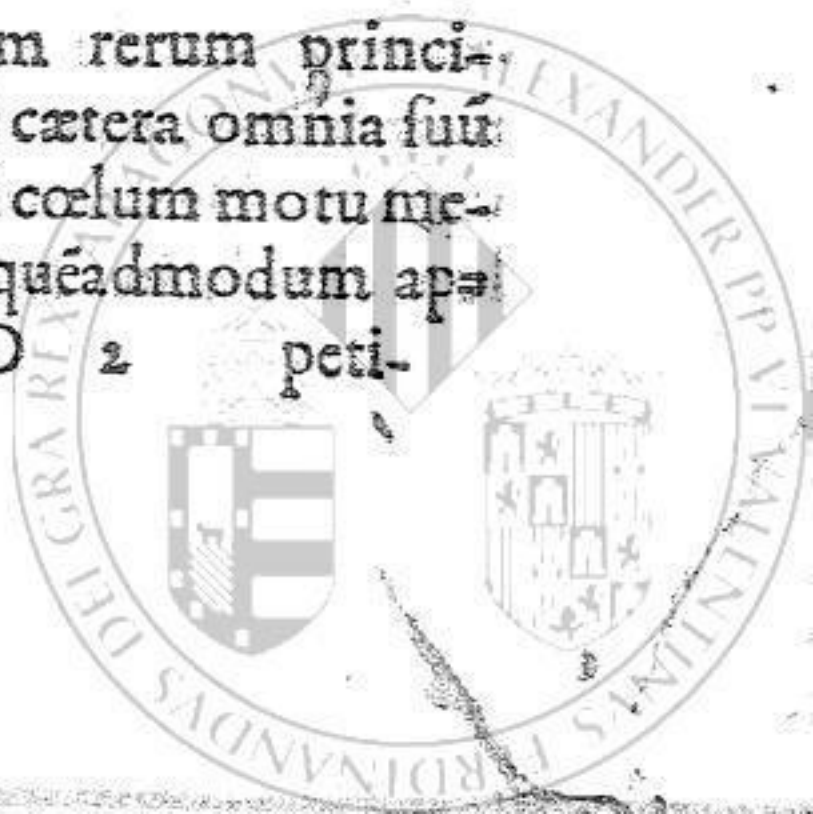
in esse æquales, & pares, minimè æquo captu influ-
 xum superiorum emanationum recipiunt. Si verò
 consideratur, vt causa efficiens, tunc fieri nequit, vt
 diuersitas ex ea non exoriatur. Si enim diuersitas
 effectiū ab aliquo fieret, tunc esset aliquid in natu-
 ra, à tali non actu principio: quod sanè nequaquam
 fieri potest, quoniam nihil est in talem causam rela-
 tum, in quam ipsum non reducat: considerandū
 tamen est, quod si diuersitas ex tali oritur princi-
 pio, idcirco haudquaquam in ipso diuersitas aliqua
 locum obtinet, immò quamuis Solis virtute calor
 generatur, non propterea eius substantia calore affi-
 citur, immò caloris est penitus expers. Similiter
 quamuis diuersitas ex eo oriatur, ~~non sic in plu-
 ra~~ inter se diuersa multiplicatur, immò semper idē
 indiuiduum in sua vnitate permanens, rerum di-
 uersitatem efficit.

DE PRIMO ATTRIBUTO
quod dicitur Cheter.

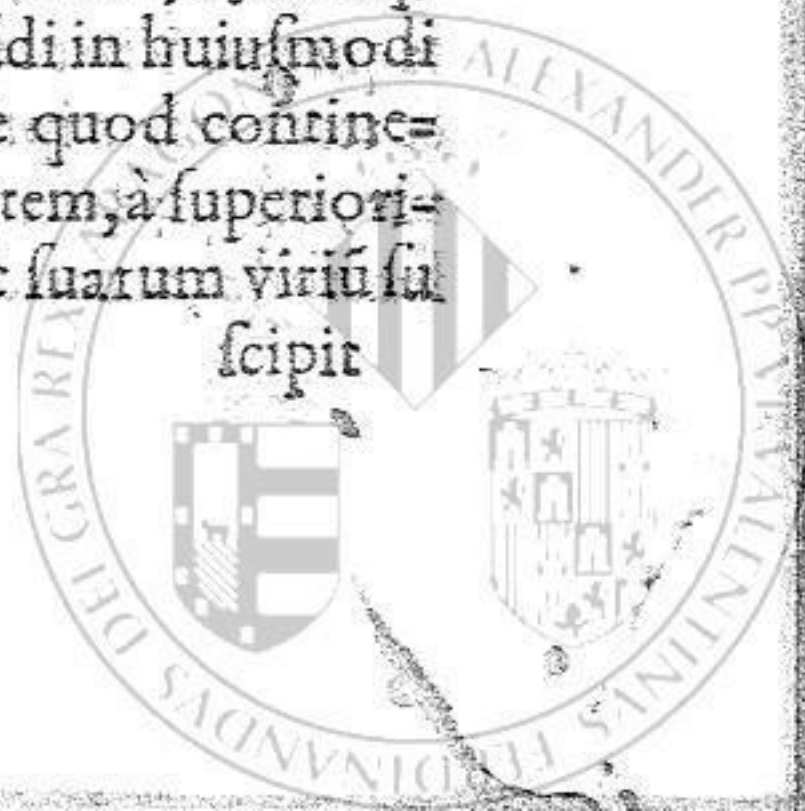
P R I M V M omnium rerum princi-
 pium, virtute cuius cætera omnia suū
 esse assequuntur, vel coelum motu me-
 taphorico mouet, quæadmodum ap-
 peti-

D 2

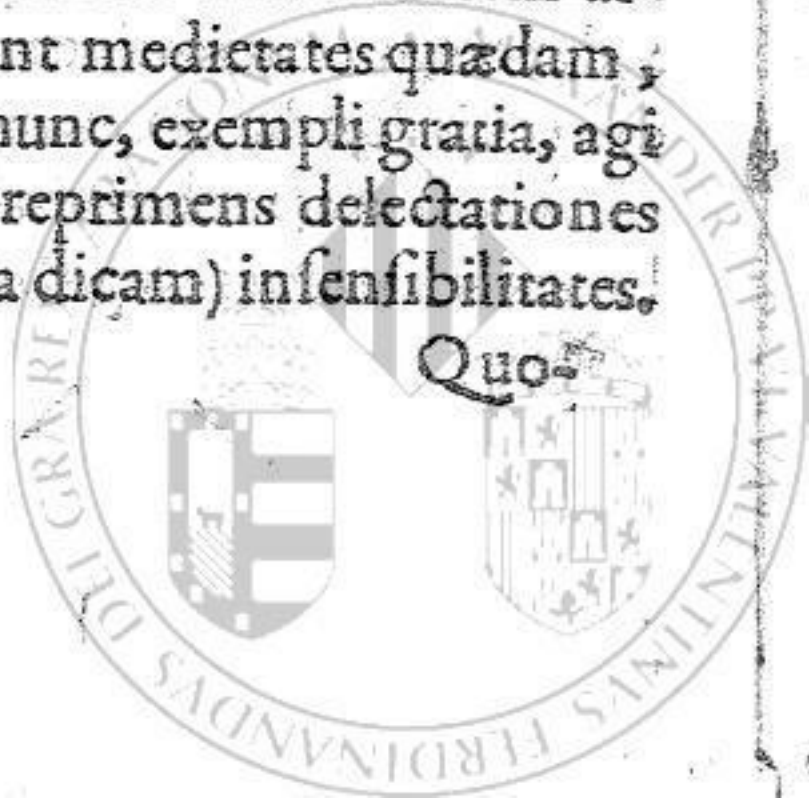
petitum finis mouere dicitur, & tunc, secundum om-
nium ferè assertionem, intelligentiarum non utitur
officio, vel mouet mediatè, vt causa prima, intelligē-
tius virtutem tribuendo, quod Aristotelis nō aduer-
satur dictis; ex cuius sententia accipitur, primum
principium, modò tantum nō mouere veluti finis,
verum etiam vt agens primum. Propterea quamuis
maiores nostri de huiusmodi differendo attributis
ordine abutuntur, velutiq; balbi titubant, in hac ra-
mè parte non iniuria nos in eorū sententiā traduce-
re debemus. Si enim, vt ipsemet Aristoteles in duo-
decimo Metaphysicorum, asserit, vniuersum totum
instar principatus se habet, consentaneum est, quòd
sicut ~~summus~~ ^{alicui} ministerio mandata exequi-
rur, sic etiā summus opifex cælum mediatè moueat.
Nam si inter virtutem infinitam, & corpus finitum
proportio nulla est, consentaneum videtur, vt inter
hæc aliqua substantia separata intercipiatur. Occur-
ret fortasse aliquis, etiam inter primum principiū,
substantiasq; separatas, nullam proportionem repe-
riri; verum quia substantiæ sunt intelligibiles, atq;
conditionum hilæ expertes, plus primi mouētis na-
turæ adhærent, ac decenter conferunt se, vt vberius
vigorem Dei hauriant. Quapropter motus quo cæ-
lum circulariter fertur, virtute primi mouentis non
immedi-

immediatè fit, sed substantiæ cuiusdam separatae of-
 ficio, quæ quidem cum moueat virtute primi mouē-
 tis, oportet virtutem illam, qua cælum euoluit, Deū
 ipsi elargiri. Verum quia Deus ipse, vt antea retuli,
 ipsis Attributis in omnia influit, cum cōgruum sit,
 vt primæ intelligētiæ sit in prima Attributa relate,
 statuendum est, primam intelligentiam primū mo-
 bile deferentem, ex primo Attributo, quod vocatur
 Cheter, suam virtutem haurire. Ex quo dici potest
 primum Attributum esse instrumētū, quo Deus of-
 ficio primæ intelligentiæ ex Oriente in Occidētem
 primum Mobile, & ex cōsequenti reliquos orbes de-
 ferat. Nam ceteri orbes diurno mou minime per se
 mouētur, sed virtute primi, qui ~~in se~~ in
 ipsum trāsfunditur. Idcirco rectè dicitur, orbes infe-
 riores ex consequēti hoc modo eocui. Quoniam
 verò primum mobile dirigens alias lationes genera-
 tionis, vniuersalem circulationem dirigit, opinari
 etiam debemus primum Attributum esse instrumē-
 tum, quo Deus officio primæ intelligētiæ ex Orien-
 te in Occidentē Mobile primum deferēs, ceterasq;
 Sphæras, munus vniuersale generādi in huiusmodi
 orbem infundat. Præterea si omne quod contine-
 tur à cælo, præter hominis voluntatem, à superiori-
 bus emanationibus gubernatur, ac suarum viriū su-
 scipit

scipit influxum, consonum est, vt inde munera no-
stra etiam hauriantur, quæ quidem vel emanant ex
virtute per corpora cęlestia nobis delata, quemad-
modũ sunt pulchritudo, corporisq; robur, quę, vt
palam ex dictis est, officio cęlestis corporis generan-
tur: vel immediatè ab ipsis Attributis derivantur, si-
cut prudentia, iustitia, fortitudo, temperantia, mul-
taq; huiusmodi, quæ haudquaquã à corporibus cę-
lestibus inferri possunt, immò multotiès inclinatio
cęlestis, aduersante virtute aliqua, in irrium cedit.
Cõtingit enim aliquãdo, vt Luna versante in Libra,
siue in Capricorno, applicans se Marti, Veneriq;,
excitat aliquem ad libidinem, qui sanè inclinationẽ
non requirit, sed potius vitur cõtinentia, vnde vir-
tus ista, quæ aduersatur dispositioni cęlesti cor-
poris, faciens ipsam incassum ruere, non ex corpo-
re, sed potius à nobiliori exoritur causa; etsi aliquan-
do aliquis, ob corporis sui temperamentum, à supe-
rioribus lationibus cõpactũ, potest à libidine se nul-
lo labore abstinere, sicut accidit ijs, qui nimia frigi-
ditate afficiuntur, nõ ob id meritò verã virtutem as-
sequitur. Virtutes enim sunt medietates quædam,
& temperantia ipsa, de qua nunc, exempli gratia, agi-
tur, est quædam medietas reprimens delectationes
sensibiles, & moderãs (vt ita dicam) insensibilitates.

Quo-

Quoniam verò, qui corporis temperamētum sequitur, nullam reprimat sensibilem delectationem, nec moderatur alicui insensibilitati, proculdubio virtutem temperantiæ nō adipiscitur, immò potius, sicut cetera animantia, corporis inclinationem sequitur. Propterea existimādum est, ex hoc virtutes nō exoriri, sed potius ex eo, quòd passiones in nobis à celo temperamento corporis insitæ, robore animi irritæ sūt. Propterea si absq; celestium corporum officio inferūtur, necesse est, vt ab ipsis ferātur *Attributis*, vel à substantijs separatis mouētibus cælum; ex substantijs separatis nequaquam contingunt esse: quicquid enim ex eis in inferiora transfunditur, non est immediatè, sed per corpora cœlestia delatum; quò necessariò fit, vt absq; intelligentijs, medijsq; corporeis, ab ipsis ferātur *Attributis*. Etenim uerò cū deceat, vt virtutes quæ nobilitate alias præcellunt, à nobiliori producantur causa, cōgruū est, vt primū *Attributum* sit instrumentum, quo principales virtutes, Prudentia scilicet, Iustitia, Fortitudo, & Temperantia, immediatè à Deo in animam deferātur. Occurreret fortasse aliquis, cur hæc quatuor principales, cum plures sint, ex vno tantū principio deriuentur? quoniam inter se tam intimè coagmentantur, vt ritè dicantur, ex vno tantū principio exoriri, quod sanè

vir-

virtutibus alijs non competit. Nam etsi cum suspe-
rioribus modo quodam conueniunt: cum tamē ab
eorum perfectione satis superq; recedant, necesse
est vt ab alijs educātur principijs, etsi quatuor prin-
cipales ab vno tantūm educuntur, mirum non est.
Omnis enim causa vniuersalis plura cōtinet infra se,
quā causa particularis: ideoq; cum alijs primum
vniuersalius sit Attributum, consonum est, vt vires
eius ad plura se protrahant. Quapropter ex omni-
bus his vna communis descriptio eximitur; primū
scilicet Attributum esse instrumentum, quo Deus,
officio primę intelligentiæ, deferens ex Oriente in
Occidentem primum Mobile, ceterasq; Sphæras, mu-
nus vniuersale generandi in huiusmodi orbem in-
fundat, & immediatē in Animam quatuor princi-
pales uirtutes.

QVOD DE MAGNITVDINIBVS

figura amplius differendum minime est.

UONTIAM autem perspicuum est,
cur maiores, vt arbitror, nostri, ma-
gnitudinibus orbicularibus Attributo-
rum significationem nobis non me-
diocri dexteritate dederunt, & cur in figura sunt
lineę

lineæ rectæ protractæ, potiusq; quàm Sphæricis, orbicularibus figuris vsi sunt. Vt idē semper frustra non iteretur, de his amplius mentionem minimè faciam, cū pro certo existimem unumquemque posse, ratione iuxta similitudinem trāsllata, superius enarrata ad reliqua aggregare.

DE SECUNDO ATTRIBUTO,

quod dicitur Chochma.

ARISTOTELES in duodecimo Methaphysicorum, præter vniuersi simplicem lationem, quam mouere dicit primam existentem substantiam, atque immobilem, alias planetarum lationes enumerat. ex quo dilucidè apparet, post primam lationem, nisi planetarum lationes, non computare, quoniam tempore suo nondum erat motus Sphærae octauæ deprehensus, censebat octauam Sphæram primum mobile esse, postea verò fuit viribus sensus, motus Sphærae octauæ in contrarium primæ lationis deprehensus. Ideoque cū omninò incongruum sit quas simul lationes in eodem subiecto permanere, arbitrati sunt supra Sphæram octauam aliam esse ambientem Vniuersum, ac motu diurno totum cælum re-

E

voluen-

voluentem. Quoniam verò inter has lationes enar-
ratas octaua Sphæra proprio motu mouetur, opti-
mo iure à iunioribus deinceps fuerūt duæ aliæ Sphæ-
ræ supra octauã adiectæ. Idcirco cum eorum senten-
tia, pondus habeat apud eos qui rectè iudicant, vt à
veritate non dissentiam, cogor fateri mundum cele-
stem decem orbibus bipartitum esse, quorū primus
est omnibus stellis denudatus, & vt palã ex habitis
est, à Deo per primū Attributū officio primæ intel-
ligentiæ motu diurno circulariter fertur, alter verò
qui dicitur Sphæra nona, vacat Stellis, sed in aduer-
sum primi orbis motu proprio à sua intelligētia euol-
uitur. Propterea, vt ad scopum intentum deueniã,
si virtus, qua intelligētiæ mouent, per Attributa in
eas trãsfunditur, necesse est, vt intelligētia in aduer-
sum primæ lationis huiusmodi Sphæram deferēs, à
secundo quidem Attributo vires suas suscipiat. Nã
si primum Attributum per primum Mobile influit,
consentaneum est, vt secundi Attributi per Sphæram
immediatè post ipsum succedentē, huiusmodi or-
bi munera sint tributa: quò fit vt secūdam Attribu-
tū, quod vocatur Chochma, hoc est sapientia, sit
instrumentum, quo Deus ab Occidente in Orientē
officio secundæ intelligentiæ nonam Sphæram defe-
rat, & consequenter octauam, quoniam orbis fixa-
rum

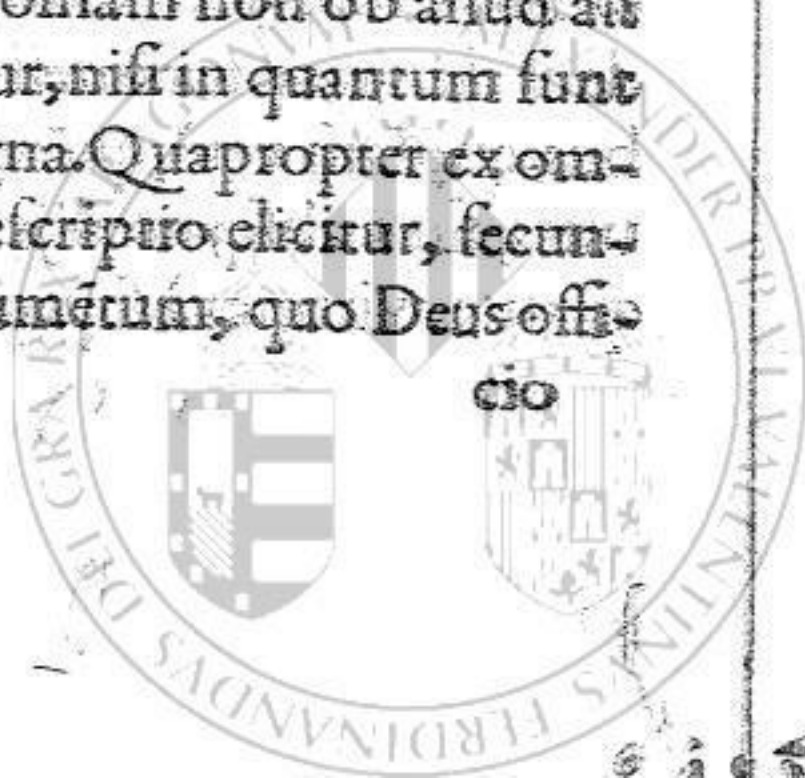
rum stellarum haudquaqua virtute propria ex Occidente in Orientem, sed potius nonne Sphaerae circulariter voluitur: quod facile probari potest ex hoc, quod Sphaera octava suo proprio motu praedita alio modo a suo Attribute, ut inferius dicetur, per suam intelligentiam mouetur. Idcirco cum motus ex Occidente in Orientem sit propriae nonne Sphaerae, non ab re dicitur octava Sphaera, secundum eundem motum consequenter a secundo Attribute moueri, quod alijs orbibus minimè competit. Nam vnusquisq; planetarum proprio motu a sua particulari intelligentia ex Occidente in Orientem, suapte natura euoluitur, verum quia nona Sphaera mouens octauam, cum orbe primo in vniuersalem rerum generationem confluit, quoniam non agit nisi per virtutem ex suo Attribute ministerio suae intelligentiae nobis tributam, videtur etiam secundum Attribute esse instrumentum, quo Deus officio huius intelligentiae munus confluentis in generationem huiusmodi orbi tribuat. Praeterea quisq; raturum ex dictis habere potest, entia omnia a superioribus causis contineri, quorum quaedam subiiciuntur intelligentijs, corporibusq; celestibus, quaedam verò, quae admodum sunt morales virtutes, sunt absq; medijs nobis insite, vnde si primae quatuor virtutes a superiori Attribute sunt, consonum

E 2 est,

87
est, ut magnanimitas à sequenti Attributo in Animā
transfundatur. Ex quo etiam profiteri possumus, hoc
esse instrumentum, quo Deus magnanimitatem in
Animam infundit. Quæret aliquis, cur virtus huius
modi post quatuor principales virtutes immediatè
ponitur? quoniam est omnium virtutum ornatus qui-
dam, & modo quodam aliæ virtutes in ipsam redu-
cuntur. Si enim aliquis, exempli gratia, pugnam ag-
greditur, prout in certaminibus delectatione affici-
tur, tunc virtutem fortitudinis assequitur, optimoq;
iure fortis nuncupatur. Si verò exponet se periculis,
prout res est maximo honore digna, tunc magna-
nimus nuncupatur. Similiter si castitate aliquis vir-
tur, quoniam in hoc delectatur, réperatus, ac castus
dicitur. Si verò hoc agit, ut magnum aliquem asse-
quatur honorem, meritò magnanimus est. Ex quo
patet propriū subiectum huiusmodi virtutis nō es-
se pericula bellica: in his sanè fortitudo uersatur,
nec delectabilia secūdū sensum: talia enim sunt pro-
prium subiectum temperantiæ. Reuera materia ma-
gnanimitatis est honor, quoniam non ob aliud ali-
qua magnanimus aggreditur, nisi in quantum sunt
maximo aliquo honore digna. Quapropter ex om-
nibus his una communis descriptio elicitur, secun-
dum Attributum esse instrumentum, quo Deus offi-

cio

cio secunda intelligentie mouens ex Occidente in Orientem nonam Spheram, & consequenter octauam, munus confluentis in generationem in huiusmodi Spheram infundat, virtutemq; magnanimitatis immediatè in animam.

*QVOD ATTRIBVTA INTER
se non corquantur.*

DV M causas etiam atque etiam robore mentis spectamus, in generationem mixti naturaliter confluentes, semper passo causam agentem nobiliorem percipimus. Quamuis huiusmodi agentia inter se similitudinem consequuntur, ex eo sanè, quod forma quæ in agenti actu existit, potentia in passo reperitur, quod quidem pluribus exemplis, & præcipuè aquæ confirmatur. Quæ etsi actu frigida, potentia tamen calida existit. Itaq; dum ignis mouet ipsam ad hoc, vt forma caloris introducatur, proculdubio in subiectû agit potentia, forma caloris præditum. Propterea si quod vni actu inest, alteri potentia, optimo iure inter agens & passum dicitur similitudo locû obtinere. Verû similitudine ista haudquaquâ fit, vt agens nō sit nobilius passo, im-

mò

mò semper quę patiuntur, ceteriora sunt; hoc sanè
reperitur in his, quę generationi subijciuntur. Per-
cipimus enim materiã multum recedere à nobilita-
te formę, præcipuè quoniam non agit sicut forma,
faciens hoc aliquid actu existere. Idem etiam ipsis
contingit elementis, quorum ignis cum in agendo
virtute sua cetera elementa præcellat, satis superque
præstatiore alijs se ostendit. Idem de corporibus ce-
lestibus cõfirmatur, ratione sumpta ex lumine Solis
in Lũnã effluente, quæ sanè cum suum incrementũ
Sole adueniente suscipiat, cum tantũ patiatur, ac ra-
dijs alterius sit lumine aucta, sua, ac Solis nobilitas
nõ coæquetur: hoc etiã modo, nõ tantũ competit
~~corporibus ceteris~~ ^{spiritibus} ~~ceteris~~, verũ etiam spiritualibus ip-
sis, quoniam una ex animę potētijis aliam nobilita-
te præcellit, præcõagens intellectus maiore, quàm
possibilis dignitatem assequitur; ex eo, quòd possibi-
lis ad intelligibilia se habet, veluti sensus ad sensibi-
lia. Vnde nõ minus intellectus, quàm sensus est potē-
tia passiva. Quò fit, vt minimè agat sicut agens in-
tellectus, qui quidem abstrahendo spectra, fuliginẽ
phantasmatum, idemq; cõditiones materiales ipsa
individuantes disperdit. Propterea cum tantũ pa-
tiatur, agentis dignitatem haudquaquã assequitur.
Quoniam verò superiorum agentium mundus infe-
rior,

rior, atq; celestis simulacra sunt, quæ ad modum in istis inferioribus, eode pacto in causis altissimis agentia maioris præstantiæ sunt, quàm ea, quæ ex aliquo virtutem assequuntur. itaque ut scopum aggrediar, inter Attributa, quæ vigorem à superioribus recipiunt, neutiquam cum illis coæquantur. Quo fit, ut minoris præstantiæ sit secundum Attributū cum virtutem à primo effluentem hauriat. Dicit aliquis, hoc tantum locum obtinere in his quæ corruptione subeunt, quoniam passiones eorū corruptiue sunt; in diuinis verò rem aliter se habere, quoniam passiones eorum corruptionem non afferunt, sed potius perfectionem, ideoq; dicuntur perfectiue. Quapropter cum in diuinis passa talibus passionibus perficiatur, immeritò dicuntur esse minoris præstantiæ; sed reuera quæuis perfectiue hæ sunt passiones, ob id neutiquam obtingit, quin in minori gradu præstantiæ collocentur. Dum enim virtutē ex aliquo suscipiunt, proculdubio pendent ex illo, ac illius vigore perficiuntur. Quapropter in diuinis semper agens est nobilius passio: ex quo quidnā sit illud, quo secundum Attributum à primo differt, palā omnibus esse potest, quòd primum ex alijs haudquaquā virtutem fert, secundum verò à primo vigorem suscipit. Propterea inter ipsa tanta non est differentia, ut quo

quo

quo pacto in aliquam similitudinē non coincidāt:
nam sicut primū secundū virtute replet, sic etiam
secundum inferioribus virtutē distribuit. Quomo-
do verò virtus superiorum in inferiora delata sit, o-
pus nō est explanare: in figura enim symmetria in-
ter ipsa existens lineis protractis facile dignoscitur.
Quemadmodum enim lineæ ex vno in alia protra-
huntur, sic etiā superiorum virtus in inferiora dif-
funditur, quatenus ad ultimum deueniatur: quod sa-
nè cū infimum sit, virtutē suam superioribus ne-
quaquam elargitur. Quapropter antiqui inferiora
Stellis, superiora Soli conferunt. Nam sicut Solis lu-
men Stellæ excipiūt, ei minimè lumen tribuētes, sic
etiam inferiora attributa ex superioribus virtutē hau-
riunt, & ex eis in superiora, pars aliqua vigoris non
transfunditur. Nonnulli verò substantiali formæ su-
periora, materiæ inferiora conferebāt, ex eo, quòd
materiæ distribuit esse, forma: materia è conuerso, vt
Peripatetici omnes autumant, recipit tantum. Alij
verò arbitrati sunt superiora maribus, inferiora fe-
minis cōferenda esse. In generatione enim anima-
liū mas actiuè confluit, forma virtualiter in semine
insita, femina verò passiuè. Quamuis verò varijs si-
militudibus sensa eorum præbeant, omnes tamen
communi assertione profitentur, inferiora à superio-
ribus

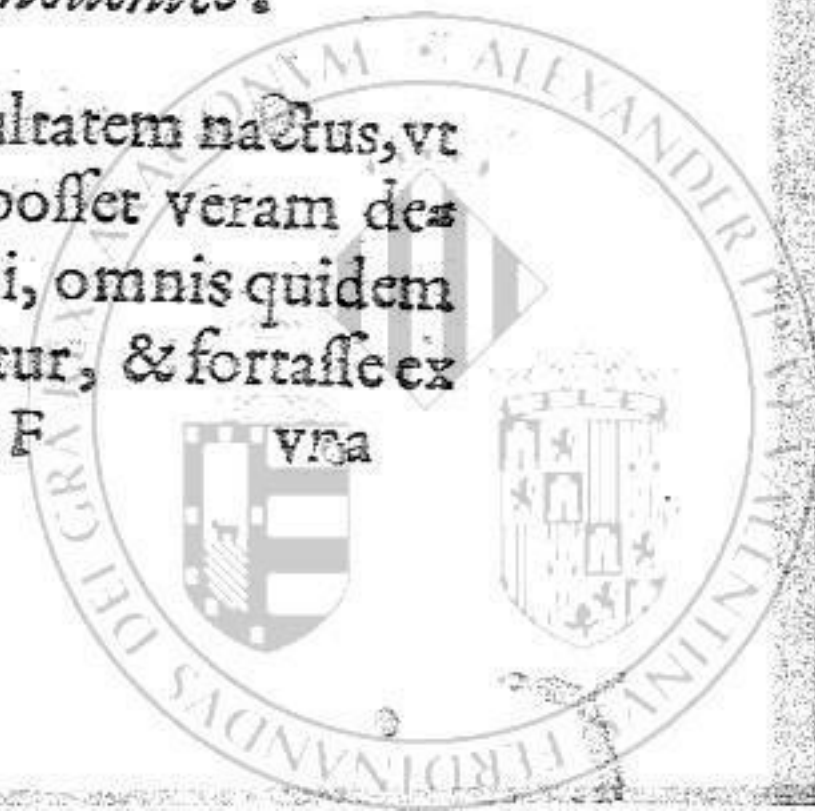
ribus virtutem recipere, non autem è contra. Nam cum ratione differant, minimè conuertuntur. Quæ verò conuersibiliter se habet, nec ratione, nec subiecto differunt, sicut animal, & corpus sensitivum. Omne enim animal est corpus sensitivum, & omne corpus sensitivum est animal. Quoniã autè est cõmuni sententia statutum, vires superiorum inferioribus conferri, ne aliquis credat inferiora esse proprijs luminibus denudata, operæpretium est scire omnè Stellã, præter lumen ex Sole in ipsam delatum, proprijs luminibus decoratam existere: similiter vnũquodq; Attributorum nõ tãtũ officio suo fungitur virtute superiorum, verũ ~~etiam in inferioribus~~ in effectus sibi relatos agit: quò fit vt irrita sit sententia ponentium, inferiora attributa vigore proprio carere; vnde sensum eorum deponere debemus, sententiamq; eis aduersantem suscipere.

QVOD INCONGRVVM FVIT PONERE CAVSAS MOTRICES NON MOVENTES.

Si tantam esset aliquis facultatem nactus, vt in rebus ferè omnibus posset veram demonstrationem aggredi, omnis quidem disceptatio nullo labore deleretur, & fortasse ex

F

Vna

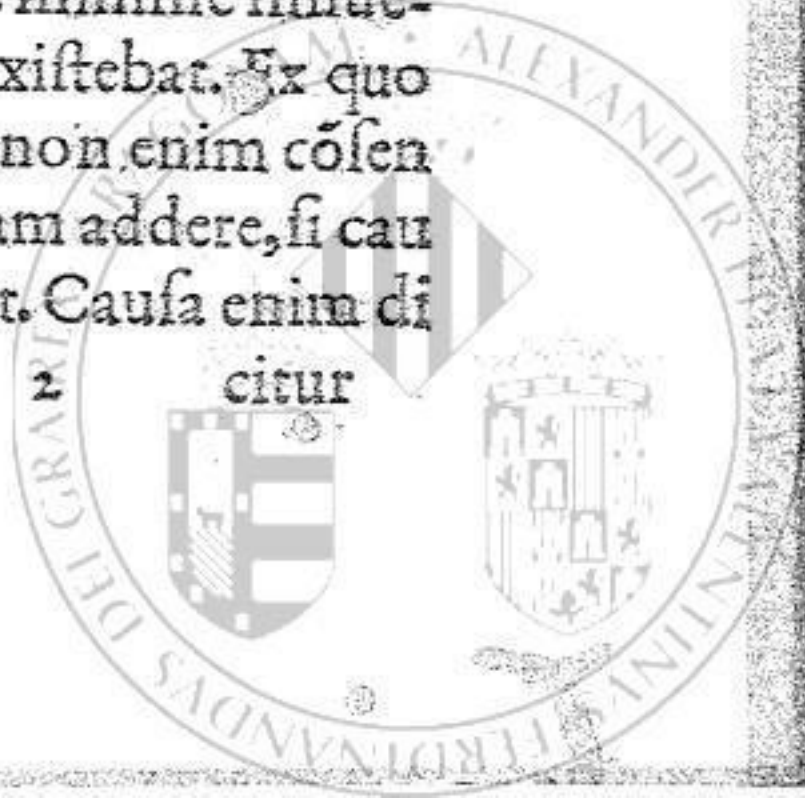
vnā re tot diuersæ sententiæ haudquaquam pullula-
rent, immò omnes primis demonstrationis princi-
pijs veris, eisdemq; immediatis in vnum conueni-
rent. Verùm quia Dialecticis principijs potius uti-
mur, dū veritatē cupimus alicuius rei indagare, cir-
ca idem, vt plurimum obtingit diuersas non tan-
tūm res, verūmetiam contrarias statuere. Nam, vt
Dialectici cognitum habent, ad vtranque partem
rationes habet, qui vera non utitur demonstratio-
ne. Idcirco quod vni alteri idem minimè videtur,
quòd præcipuè ea contingunt perscrutantibus, quæ
longè sensu absunt, quemadmodum sunt huius-
modi *Attributa*. de quibus nonnulli differendo, tria
existimarunt superiora in corpora celestia nequa-
quam influere. Hoc verò incongruum esse videtur,
quoniam si vnicuiq; inferiorem orbium, in qui-
bus planetæ deferuntur, proprium *Attributū* meri-
tò tribuerunt, cur etiam sua *Attributa* superioribus
nō dederūt, si profectò eorū motu inferiorum latio-
nes diriguntur? Quapropter non possum non mi-
rari, quomodo ipsi perspicuum minimè habebāt se
frustraria multiplicare. Contingit enim sensum
hunc prosequētibus, cumulatis huiusmodi *Attribu-
tis*, virtutes motrices, non mouentes ponere, vel cor-
pora ex se mota absq; motorū ministerio, quod om-
nino

ninò aduersatur rationi, ex eo q̄ omne quod mouetur, necesse est ab aliquo motore extrinseco deferri, vsquequò ad vnũ motore immobilem deueniatur. Dicit aliquis ob id cęlestia corpora nequaquam per se moueri: Si enim eorum aliqua Attributorum virtute nequaquam deferuntur, alijs propterea motoribus non egent, immò omne cęlum vi suę intelligentię circulariter vehitur. Quamobrę animaduertere debemus intelligentias viribus proprijs non mouere, sed Attributorũ virtute, ideòq; remotis huiusmodi Attributis, corpora cęlestia tantũ principio intrinseco mouerentur. Propterea vt natura corporum incolumis sit, cũ necessariò contingat omne corpus à principio extrinseco moueri, par est, vt corporum cęlestium vniciq; suum Attributũ tribuatur. Nonnulli verò censebant primam Attributionem per suam intelligentiam primum mobile mouere, verũ quia tunc erat numerus orbiũ imperceptus, cęlos nouem esse autumabant, ideòq; nouẽ primas Attributiones dabat nouem corporibus cęlestibus. Vnde vltimũ in aliquod corpus cęleste minimẽ influebat, immò alis causa sine causato existebat. Ex quo eorum cogitatio in cassum ruebat, non enim cõsentaneum erat causis superioribus vnã addere, si causa illa nusquam virtute sua existebat. Causa enim di-

F

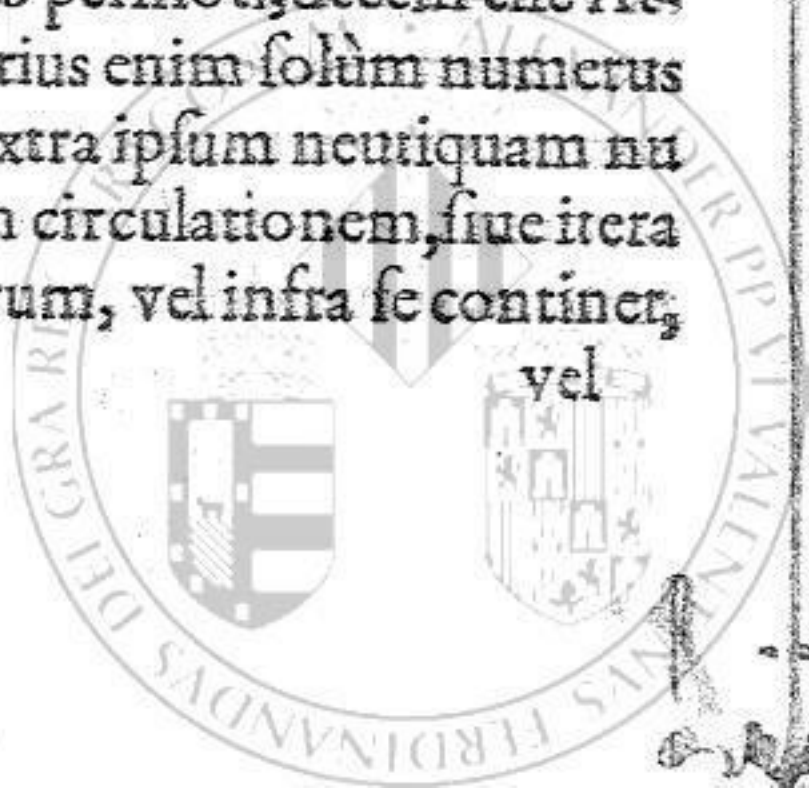
2

citur

citur causa, prout in causatū agit. Hęc etenim cum
in genus relationis reducantur, ita à se mutuo depē-
dēt, vt alterum sine altero haudquaquam possit sub-
sistere. Videtur enim uerò Attributa in corpora cę-
lestia tanquam ad finem non dirigi. Causę enim su-
periores inferioribus haudquaquam intenduntur.
Propterea incōgruum est dicere, vltimum Attribu-
tum non existere, quoniam ex eo virtus in aliquod
corpus cęleste non emanat. Pro huiusmodi rei eui-
dentiā sciendum est, quod quamuis non sunt ad cę-
lum tanquam ad finem intēta, quoniam omnes ef-
fectus in propriam causam reducūtur, cū vltimū
Attributū proprios effectus sibi relatos minimē af-
sequatur: non percipio tamen cur licuit credētibus
Sphęras nouē esse, decimum Attributum cumula-
re. Causę enim, cum nostra cognitio ex sensibus or-
tum habeat, necessariò ex effectibus cognoscuntur.
Propterea quoniā inferiori Attributo minimē pro-
prium orbem dabant, nō video quibus medijs in ip-
sum deuenient, nisi quod ipsi potius ratione nume-
ri, quàm validis rationibus permoti, decem esse At-
tributa censebant. Denarius enim solū numerus
completus est, quoniam extra ipsum neutiquam nu-
meratur, nisi per quandam circulationem, siue itera-
tionem, omnemq; numerum, vel infra se continet,

vel

vel per se suosque explicat multiplicando. Verum enimvero huiusmodi argumentum ex perfectione numeri sumptum, necessitatem non affert. Nam si denarius perfectissimus est, non contingit ob id necessario Attributiona decem esse, ideoque sermo eorum captus erat: & quoniam primum Mobile nonam Sphaeram existimabant, secundum octavam, Saturni orbem ambientem, nonam Sphaerae primum Attributionum, octavae secundum, tertiumque; quod antiqui Bina nuncupabant, Saturno tribuebant. Nos vero rationem ac sensum prosequentes, alium ordinem aggrediemur, ut unumquodque celum in aliquod Attributionum reducatur.

*DE TERTIO ATTRIBUTO,
quod dicitur Bina.*

NUNC vero, ut tertij Attributioni definitio sit pro viribus ad unguem enucleata, haud inutile erit primo scrutari octavam Sphaeram, veluti primum mobile, ac nonam Sphaeram tantum motu non operari; verum etiam Stellarum radijs; unde nonnulli arbitrati sunt octavum orbem in rerum generatione maiorem efficaciam obtinere. Quod profecto absurdum.

absurdum minimè uideretur, si per se ipsam ageret. Quoniam uerò superiorum orbium motus aliarum generationum sicut norma operatur; consentaneum est, ut uirtus qua huiusmodi orbis suas explet operationes, ex continentis uirtute munimentum exhibeat: ideòq; maior efficacia ex Sphæra octaua minime potest exoriri. Cum enim omnis causa superior plus influat in causatum, quàm causa inferior, necesse est, ut operationes eius sint uehementioris adhærentiæ cum re. Secundo animaduertere debemus, haudquaquam principio intrinseco moueri, sed à sua intelligentia: quæ quidem cum vi propria minimè suum orbem deferat, sed sui Attributi, contingit ut tertium Attributum adhæreat Sphære octauæ. Nā si primum Attributum primum Mobile, secundum nonam Sphæram, necesse est ut tertium per suam intelligentiam octauum orbem euoluat. Quare tertium Attributum, quod dicitur Bina, erit instrumentum, quo Deus proprio huius orbis motu, mediante sua intelligentia, octauam Sphæram euoluat. Quoniam uerò octaua Sphæra motu tantum in generationem uniuersalem non confluit, uerum etiam fixarum stellarum radijs, cum suum expleat officium; uirtute per suam intelligentiam in ipsam ex suo Attributo emanante, par est, ut tertium Attributum sit instru-

instrumentum, quo Deus ministerio tertiæ intelligentiæ virtutem confluendi in generationem octauæ Sphæræ, suisq; stellis tribuat. Enimuerò, quoniã virtutes morales ex corporibus celestibus nequaquã proueniunt, statuendum est, virtutem moralem, quæ dicitur honoris amatiua, post magnanimitatẽ ex ordine succedentem, ex tali Attribute esse in animam effusam. Propterea possumus dicere, tertium Attributionem esse instrumentum, quo Deus honoris amatiuam in Animam infundit, quæ non ab re compositè post magnanimitatẽ sequitur. Nam sicut multæ virtutes possunt esse communes magnanimitati, alijsq; virtutibus, eodem pacto potest eas antecedere non minus honoris amatiua, quoniam aliarum virtutum operationes, dum magnis honoribus dignæ existimantur, in magnanimitatem referuntur. Si verò habet ad nos æqualem proportionem, ac in mediocres sunt honores institutæ, ad honoris amatiuam pertinent. Idcirco dici potest tertium Attributionem esse instrumentum, quo Deus proprio huius orbis motu per intelligentiam ipsam deferens, virtutem confluendi in vniuersalem generationem in octauam Sphæram, suisque stellis infundit, & immediatè in animam honoris amatiuam.

Quo=

*Quomodo omnes partes cœli sint virtutis diuinae
compotes, unde cœlum augens penitus natu-
rale minimè dici potest, & cur de virtutibus
particularibus stellarum non agitur.*

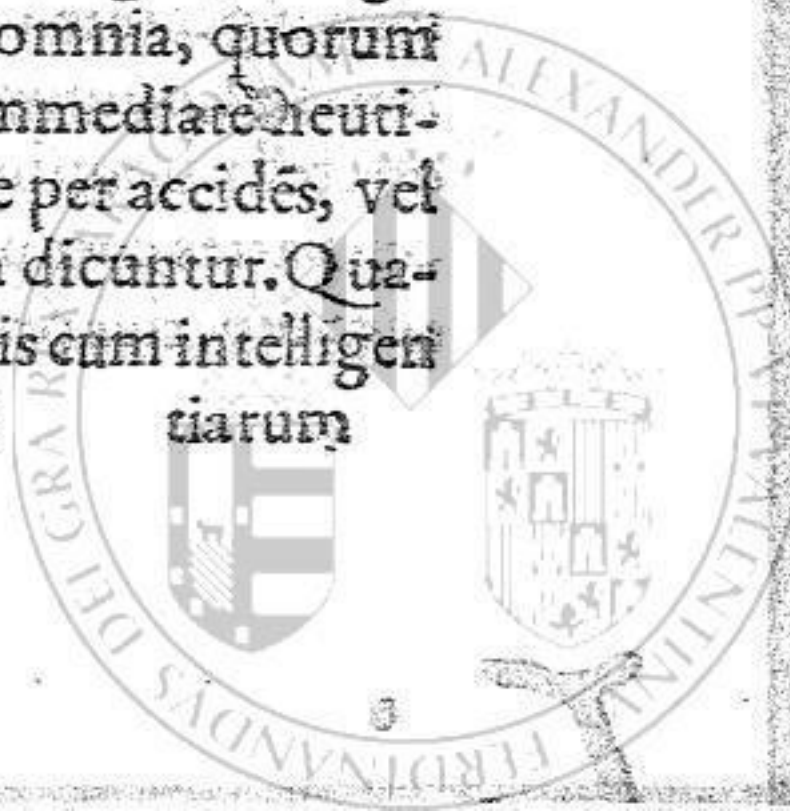
VENIAM verò iam dudum retuli octauam Sphæram etiam radijs stellarum operari, decet nunc aliquid circa virtutem ab ipsis orbibus effluentem apertius differere. Propterea animaduertere debemus, eâ minimè ex stellis solummodò exoriri, sed ex totius orbis substantia. Nulla enim alicuius orbis pars est, tam virtute denudata, quin vigore aliquo in inferioribus agat. Si enim Stellæ, vt ferè omnes profitentur, in natura cum totius orbis substantia conueniunt, & per accidēs tantùm differunt, prout stellæ alijs partibus orbis densiores sunt, ac lucidiores, merito existimādū est huiusmodi parteis nō esse virtutis expertes. In homogenijs etenim, partes eandem rationem cum toto obtinent. Quapropter fabulari videntur, qui palàm proferre audent, corpora cœlestia stellis decorata, influxu tantùm in rerum generationem profluere: reliqua verò solummodò motibus operari, quod quidem veritati mini-

mè

mè cōgruit: nam virtus **A**tributorum corporibus
 celestibus delata, in omneis celi parteis diffunditur,
 totumq; eius ambitum germinanti virtute replet.
 Quapropter si corpus celeste huiusmodi virtute
 suā operationē exequitur, agēs penitus naturale ne-
 quaquam esse videtur, sed virtutis diuinæ compos,
 inquantū virtus diuina ab eius operatione nunquā
 remouetur. Quoniam verò opus nature, est opus in-
 telligentia, & quicquid est in natura ex intelligentijs
 originem traxit, nulla proorsus actio iuxta huiusmo-
 di sententiā, naturalis esse videtur. Qua de re opera-
 pretium est scire, quòd, etsi omnia ab intelligentijs
 gubernantur, tamen aliqua eorum ~~in natura~~ in
 nem, absque medijs corporeis diriguntur, quemad-
 modum sunt corpora celestia, quorū motus imme-
 diatè ex intelligentijs oritur, & talia inter agētia pe-
 nitus naturalia non cōputantur, ex eo, quòd virtus
 qua agunt, omninò ex propria forma non desilit,
 sed præsertim ex intelligentiarum substantia. Aliqua
 verò per corpora celestia ab ipsis intelligentijs exagi-
 tātur, quemadmodum sunt graua omnia, quorum
 actiones, quoniā ab intelligentia immediate neuti-
 quam diriguntur, sed à remouente per accidēs, vel
 per se à generante penitus naturalia dicuntur. Qua-
 propter cum virtus corporis celestis cum intelligen-

G

tiarum

72
iarum virtute commisceatur, cōsentaneum est, vt
aliquid diuini fortiatur, ideòq; pura naturalis nō e-
xistit. Propterea dum Aristoteles profiteretur Solem,
& hominem generare hominem, fortasse intellige-
re debemus Solem iunctim cū intelligētia operari,
nec secus arbitrari quisquam debet. Nam si in ani-
malis corpore aliqua spiritualia inseruntur, liqui-
dē pro certo teneri debeat, ex agēti penitus naturali
haudquaquā posse spiritualia in actum deferri, æ-
quum est, agens in eorum propagationem cōfluēs,
omninò naturale minimè esse. Quapropter non im-
meritò sententia Platonis, per hominū ora volitat;
ipse enim in Timæo de hominis exortu disserēs, vt
eius principia pariam ostenderet, venustè summum
opificem effingit, nube ænigmatum, præcipere cę-
lis, intelligentijsq; vt corpus astruerent, quoniā ex
eius manibus semen diuinum, hoc est anima, trans-
funderetur. Ex quo vt Platonis sententia immeritò
non abijciatur, licet fateri, intelligentias simul cum
cęlo, corpus astruere. Itaq; quoniam virtus Attribu-
torum per intelligentias in corpora cęlestia trans-
funditur, quibus affatim influunt, par est, vt nō mo-
do stellæ huiusmodi virtutis, verum etiā sint omnes
cęli partes compotes. Verū quia tertium Attribu-
tum superius per octauam Sphæram statutū fuit in
rerum

rerum generationem vniuersalem confluere; quoniam
 niam omnis stella, ut palam est, suam peculiare naturam
 assequitur, videtur huius, vel illius rei genera-
 tio iuxta huius, vel illius stelle naturam det erminari:
 ut exempli gratia, naturam Martis, Vel Veneris asse-
 quatur. Ideoq; praefiniendum erat tertium Attribu-
 tum, officio huius, vel illius stelle generationem par-
 ticularem huius, vel illius rei determinare, sed re ve-
 ra cum dicimus tertium Attributum munus conflu-
 di in generationem octauae Sphaerae elargiri, tunc de
 alicuius stellae virtute particulari minimè eloqui-
 mur, sed de vniuersali ex toto corpore effluente. Si
 enim omnis stella speciatim enumeraretur ex eo,
 quod de particularibus nunquam contingit esse
 scientia, proculdubio sermo noster in infinitum
 ferè protraheretur. Sat igitur erit de hoc ge-
 neratim pertractasse. Vnusquisque e-
 nim per se ipsum poterit effectus
 secundum stellarum na-
 turam determi-
 nare.

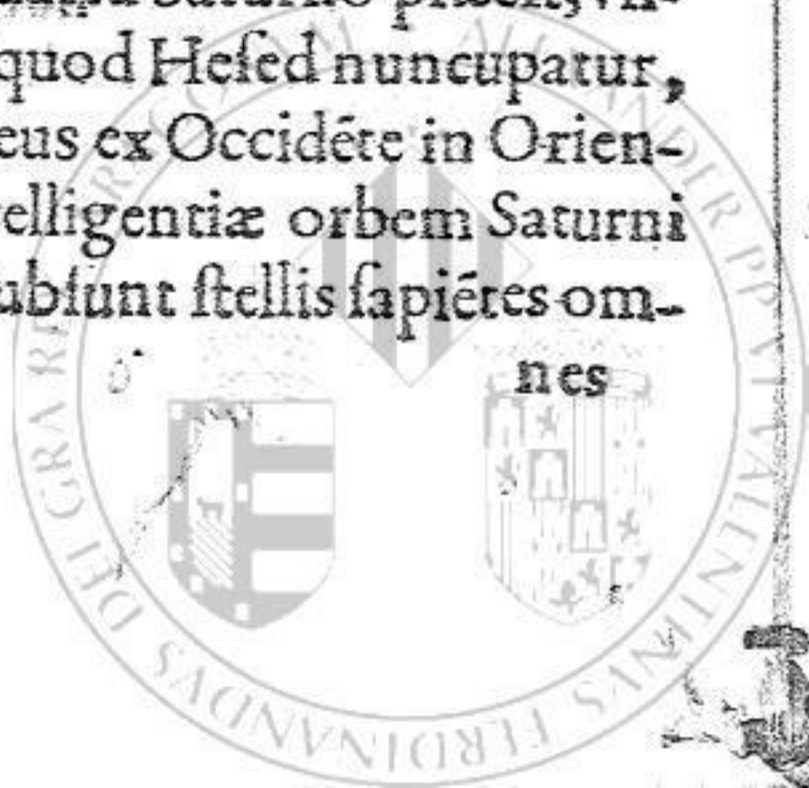
DE QVARTO ATTRIBVTO,

quod Hesed nuncupatur.

CORPORA quidem naturalia iuxta fe-
rè omnium assertionem, vt in superio-
ribus retuli, & sint quantumlibet gra-
uia, vel leuia, æterna, vel corruptibilia,
vim mouèdi seipsa minimè assequuntur, immò prin-
cipio extrinseco deferuntur. Quamuis enim sui
motus corporibus sit à natura principium formale
insitum, ob id tamen fieri nequit, vt tale principium
sub potentia passiva non comprehendatur. Graui-
tas enim, vt Peripatetici ferunt, nō est principium,
vt moueat, sed vt moueatur: quo fit, vt cælum cum
sit naturale corpus à seipso neutiquam moueatur,
sed potius à sua intelligentia. Propterea quoniam
intelligentiæ vi propria cælestia corpora non euol-
uunt, sed virtute ex Attributis emanante: par est, vt
Saturni intelligentia virtute sui Attributi, suam Sphæ-
ram in orbem deferat. Itaq; si tertium Attributum
octauæ Sphæræ, meritò quartum Saturno præest, vn-
de quartum Attributum, quod Hesed nuncupatur,
est instrumentum, quo Deus ex Occidète in Orien-
tem ministerio quartæ intelligentiæ orbem Saturni
defert. Eorum verò, quæ subsunt stellis sapiètes om-

nes

nes, qui intra corticem perscrutati sunt naturæ arca-
na, asserunt, posse quædam per sapes, odores, & co-
lores dignosci, quædam verò per imitatione radio-
rum, vel motus, vel figuræ superiorum, quædam ve-
rò per Symmetriã inter suas operationes, ac Stella-
rum existentem. Ideòq; cognita Symmetria, quam
inferiora cum Saturno obtinent, abstrahi sunt mul-
ta Saturno subijcere, de quibus sane quoniam diffu-
se naturæ arcana perscrutantes eloquuntur, opus nõ
est nunc affatim differere, sed potius vt aliorum inue-
ta à me frustra non iterentur, hoc sicco pede pertrã-
sire, & tantum de his mentionem facere, quatum no-
stræ orationis dilucidatio exquirat. Saturno igitur
ob similitudinem motuum, saporum, odorum, colo-
rum, aliarumue qualitarum, inter elementa tribuitur
terra, inter lapides fuscus Iaspis, inter platas, quæ fru-
ctum nõ ferunt, inter metalla plumbum, & inter a-
nimalia nocturna, & segregata, non ex eo, quòd eo-
rum esse solummodo sit ex Saturno derivatum, sed
potius quoniam vires eius vehemèntius illis adheret.
quemadmodum enim in generatione alicuius mixti,
vt est corpus terrestre, quamuis elemèta omnia adiun-
gantur, quoniam terra in ipso dominiũ obtinet, no-
men non accipitur ex igne, vel ex aere, vel ex aqua,
sed ab ipsa terra. Similiter in huiusmodi entia quæ-

uis

uis omnium stellarum virtutes congerantur, dicuntur tamē Saturnalia, quoniam præ alijs Saturni virtus in eis viget, ac eorū naturæ, passionēsq; magis congruunt naturis, passionibusq; Saturni, unde generati à Saturno dicuntur, ac vt talia sint, præfiniri. Idcirco, quoniā Saturnus, sicut ceteri orbes vigore sui Attributi, etiam suæ stellæ radijs in generationē vniuersalem cōfluit, suosq; effectus peculiare præfinit, concedendum est, quartum Attributum esse instrumentum, quo DEVS per quartam intelligentiā munus cōfluendi in generationem, ac suos peculiare effectus præfiniendi, Saturni orbi, suæq; stellæ præbeat. Et si superius de Stellis octauæ Sphæræ mentionem fecimus, tamen animaduertere oportet, Saturnū in sua Domo, vel exaltatione, vel in aliqua dignitatum inuaram fortio rem esse, ex eo, quod illud idē virtutis genus à quarto Attributo in Saturnum, ex octauæ Sphæræ Attributo illis etiam signis effunditur, in quibus Saturni virtus corroboratur. In ordine enim huiusmodi causarū obtingit, vt aliquid in aliquā causam relatum, etiā in causam illam ambientem reducat. Propterea dum virtus signi planetæ virtuti vnitur, plus roboris adipiscitur, atq; in agendo maiorem efficaciam assequitur, quod sanè omnibus planetis contingit. Quoniā verò virtutes

im-

immediatè ex Attributis emanant, oportet virtutè
humilitatis ex ordine succedentè post honoris ama-
tiam, quarto Attributo tribuere. Vnde tale Attri-
butum est instrumentum, quo Deus immediatè hu-
militatem in animam infundit. Quæret aliquis, cur
post honoris amatiuâ humilitas primū locum ob-
tineat? quoniã sicut honoris amata a se mediocri-
ter honoribus ingerit, differt verò ab illa, in quātū
paululum à sua communitate recedit, prout signan-
ter inter superbiam, & deiectionem versatur. Qua-
re ex omnibus his, vna communis descriptio elici-
tur, Quartum Attributū esse instrumētū, quo Deus
per Saturni intelligentiam mouens ex Occidente
in Orientem Sphæram, huiusmodi munus consuē-
di in generationem, suosque effectus præfiniendi
stellæ Saturni, orbiq; suo tribuat, & animis imme-
diatè virtutem humilitatis.

*QVOD IMPROBITATEM SA-
turni ex suo Attributo minimè contingit esse.*

SATVRNVS, vt Astrologorū omniū vna-
nimis est sententia, multa, diuersaq; mala
vim habet cōmittēdi, quæ quidē ab ipso,
vel à sua intelligentia, vel ab Attributo, vel ab istis
omni-

omnibus præscripta sunt, vel ex aliqua eius disposi-
tione fitus, vel radiatione. A Saturno quidē haud-
quaquā fiunt. Ipse etenim, cum sit illis affectibus sen-
sus denudatus, quemadmodum sunt odiū, ira, inui-
dia, cæteraq; huiusmodi, quæ nos ad malum impel-
lunt, suapte natura malū aliquod minimè affert, si-
cut nec intelligentia, quæ sanè cum duas tantū ope-
rationes intelligere & velle sortiatur, cum hæ ope-
rationes à summo bono dirigātur, videtur nō pos-
se nisi bonum appetere, & velle. Quo fit, vt ex Attri-
buto eò minus cōtingat esse, quoniam intelligentia
in boni consistētia per Attributum cōfirmatur, nec
etiā ex omnibus istis. Primum enim, cum vacet pas-
sionibus sensus, & secundū ad bonum tantūm insti-
tuatur, tertiumq; intelligentiam faciat in bono fir-
miter permanere; proculdubio ex huiusmodi cau-
sarū congerie, potius triplex bonū, quàm mali ali-
quod genus exoritur. Restat igitur vt malū ex situs
positione, vel aspectuū radiatione prodatur. Cōtin-
gunt enim aliquādo huiusmodi passionēs in aliqua
Zodiaci distantia, in qua mutuo sese impediūt. Ac-
cidit etiam malum ex subiecti deliquio: cum enim
aliquando infirmū sit, in ipso stellarum virtus sub-
mergitur. Actio enim celestis tantūm per modum
disponētis operatur. Ideoq; aduerfante subiecti de-
liquio

liquio, contingit aliquando impediri. Dicit aliquis, cum tantum subiectum disponat, hoc solum celestis corporis virtuti accidere, non autem alicuius attributi. Virtus enim attributorum cum perfecta, atque absoluta sit, mouendo aliquod subiectum, perficit illud. Itaque ei neutiquam potest dispositio subiecti aliqua aduersari: quod uerum esset sit attributa omnibus uiribus suis in subiecta contenderent. Verum, quia est agens materiae non adhibitum, virtutem omnem non conferunt, sed quantum subiecti facultas fert. Idcirco vim non infert, unde quandoque subiectum aduersatur; signum est propensio animi a Deo, siue ab intelligentijs proueniens, quae sane quamuis disponat nos ad aliquid agendum, siue fugiendum, ob id iuxta propensionem illam aliquando minimè operamur. Itaque cognitum habere debemus, improbitatem Saturni a suo attributo haudquaquam emanare. Quod sane quoniam antiquis exploratum non erat, coacti fuerunt inaniter entibus entia addere. Vnicuique attributorum duas substantias separatas assignabant, quarum altera orbem suum ad bonum, altera uero ad malum deferbat. Quod omnino indecente existimandum est, partim ex eo quod substantiae separatae celum deferentes, malum aliquod non inferunt, & partim etiam, quoniam in causarum ordine, quae se

H tra-

tradunt ad mundi regimen, nunquam operatione
eorum intermittunt, nec sua officia inter se comu-
tant, immò vnaquęq; earũ nulla intercapedine offi-
cium suum iugiter exequitur. Saturni enim intelli-
gentia, exempli gratia, assiduè suum orbem euoluit,
& cum sit stabilis, atq; æterna, nunquam cedit alicui
intelligentiæ, vt pro se suum officium expleat. Hoc
solùm, vt Cabaliste ferunt, illis Angelis cõpetit, o-
pem nobis in nostris operationibus ferētibus. Qui
quidem cum sint minoris perfectionis, infimiq; in
Angelorum ordine, in suis operationibus indefinē-
ter permanere minimè queunt, sed vtrò, citròq; al-
ter alteri locum cedit: quo fit, vt si aliquis bellũ ag-
greditur, tunc genium, siue Angelum bello cõgruē-
tē sortiatur: si verò a bello desistit, ac regimini Rei-
publicę se cõfert, tunc genius ille proficiscitur, & cõ-
festim in potestate alterius genij Reipublicę cõgruē-
tis traditur. Verùm enim verò hoc substantijs sepa-
ratis mouentibus celum haudquaquam cõtingit. Si
enim per aliquod interstitium, & sit quantumlibet
diminutum à sua operatiõne desisterent, proculdu-
bio eorũ vis fragilis, atq; laboriosa esset. Intermissio
enim alicuius operis imbecillitatem agētis arguit,
quod sanè in animalibus clarè ostenditur. Dũ enim
defatigatione, atq; exercitatione ingrauescunt, in-
desi-

desinenter in operationibus suis non persistunt: se-
 cus verò de substantijs separatis inquirendum est.
 Quæ quidem quoniam nunquã defatigantur, nun-
 quam operationes suas intermittunt. Unde tam eo-
 rum operatio, quàm essentia stabilis est. Itaq; cog-
 nitum habere debemus improbitatem Saturni à suo
 Attribute neutiquam emanare: quod de alijs Attri-
 butis etiam arbitrari debemus.

*DE QVINTO ATTRIBVTO,
 quod Nezach appellatur.*

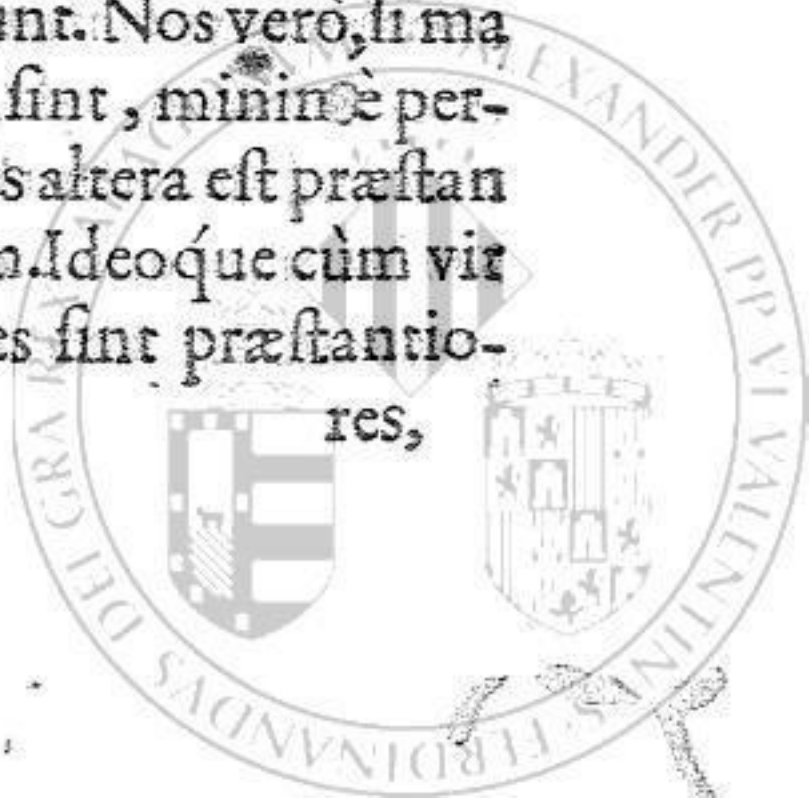
ET fortasse alicui videri potest, iterando
 denuò, quæ antea à me fuerunt itera-
 ta, eadem sæpius à me frustra iterari:
 sed profectò cum unus tantum sit ille
 procedendi modus, qui nos in Attributorum co-
 gnitionem dirigit, necessario contingit de illis dis-
 ferendo ad vnum, eundemq; modum sæpius intel-
 lectum conuertere, quod sanè incongruũ minimè
 videri potest. Eodem enim modo causas ratione, ac
 subiecto omninò diuersas, intellectus percipere po-
 test. Videmus enim quòd procedendo ex motis in
 mouentia, prius intelligentiæ, deinde Attribute
 inueniuntur: quod quidem hominibus verita-

H 2 terna

rem perſcrutãtibꝯ minimè poteſt moleſtiam inferre. In demonſtratione enim varietas illa ratiocinandi, qua vtuntur Apologorum ſcriptores, oblectãdigratia nequaquam expetenda eſt, ſed tantũ veritas ipſa. Nam finis ſpeculatiui non eſt delectatio, ſed veritas. Propterea quoniam, vt diximus, intelligentiã vi propria corpora cęleſtia nõ euoluunt, ſed Attributorum, æquum eſt, vt Iouis intelligentiã, virtute ex ſuo Attribute accepta, Sphęrã ſuã deferat. Itaq; ſi quartum Attributionum Saturno, meritò quintũ Ioui præeſt: ex quo quintũ Attributionum quod Nezach appellatur, videtur eſſe inſtrumentum, quo Deus ex Occidẽte in Oriẽtem, officio quintę intelligentiã, Sphęram Iouis euoluat. Præterea, quoniam non minus Iuppiter, quàm Saturnus, virtute ſui Attribute, etiam ſuę Stellę radijs in generationem vniuerſalẽ confluit, ſuoſq; peculiareſ effectus præfinit, concedendum eſt etiam quintum Attributionum eſſe inſtrumentum, quo Deus, miniſterio quintę intelligentiã, munera confluendi in generationem, ac ſuoſ peculiareſ effectus præfinitiendi, orbi Iouis, ſuęq; Stellę tribuat. Peculiareſ autem effectus Iouis, dicuntur eſſe inter elemẽta aer, inter metalla ſtannum, inter lapides berillus, inter plantas ocymũ, & inter animalia ouis, quę quidem cũ ſint in qualitate proxima Ioui, di-

ui, dicuntur ab ipso generari, ac præfiniti. Quoniã
 autem in virtutes morales minimè celum imperiũ
 habet, necessariò cõtingit, vt ex Attributis absq; me-
 diis sint in animam transfuse. Vnde si humilitas per
 Saturni Attributum transfunditur, meritò magnifi-
 centia post illam compositè succedens, ex Iouis At-
 tributo nobis delata erit. Ergo quantum Attributũ
 est instrumētum, quo Deus magnificentiam in ani-
 mam infundit: nec fuit ab re huiusmodi virtus à no-
 bis prope humilitatē posita. Nam si virtutes bona
 exteriora, ac honesta respiciētes, superioribus Attri-
 butis traditæ fuerūt, optimo iure virtutes, quæ circa
 bona vtilia exteriora versantur, succedentibus tri-
 buuntur. Cũ igitur magnificētia sit alijs virtutibus
 respicientibus bona vtilia longè præstantior, meri-
 tò ordinatim post humilitatē, eminentiorē locũ ob-
 tinet. Nō me latet alios prius de virtutibus vtilia re-
 spicientibus pertractasse, postmodum de alijs. Cũ
 enim nostra cognitio ex sensibus exortum habeat,
 & huiusmodi bona magis sensibus elucescant, hęc
 nō immeritò seriem profecuti sunt. Nos verò, si ma-
 gis vel minus sensibus notiora sint, minimè per-
 scrutamur, sed prout altera virtus altera est præstan-
 tior, in altiorem reducitur causam. Ideo que cùm vir-
 tutes in bonis honestis versantes sint præstantio-
 res,

res, ex eo quod honesta vtilibus præferuntur, cõsen-
taneum est, vt in altiores reducantur causas. Quo fit
vt Nezach sit instrumentum, quo Deus per quin-
tam intelligentiam deferens ex Occidente in Orien-
tem huiusmodi Sphæram, munus confluen- di in ge-
nerationem, ac Ioui alia præfiniendi in orbem Iou-
is, stellamq; inundat, & immediatè magnificen-
tiam in animam.

*QVOD PROBITAS IOVIS EX
suo Attribute transfunditur.*

NOBIS compertum iam est, non à suo
Attribute, non ab intelligentia, neque
à propria Sphæra improbitatem Satur-
ni exortum habere. & hæc omnia de-
monstrauimus, vt omnibus exploratum esset, Attri-
buta ex se malum aliquod non inferre, secus autem
quoad Iouis bonitatem censendum est. Omnia e-
nim in bonum confluunt, Attribute per se intelli-
gentiæ Attribute virtutem subministrando, ip-
sumq; corpus celeste consequentia formæ ex Attri-
butis adeptæ. Vim enim operandi, & formam, à qua
sua consequentia effluit, ex vno eodemq; agenti adi-
piscitur. Itaque virtus, qua Iuppiter omnia bonita-
tere-

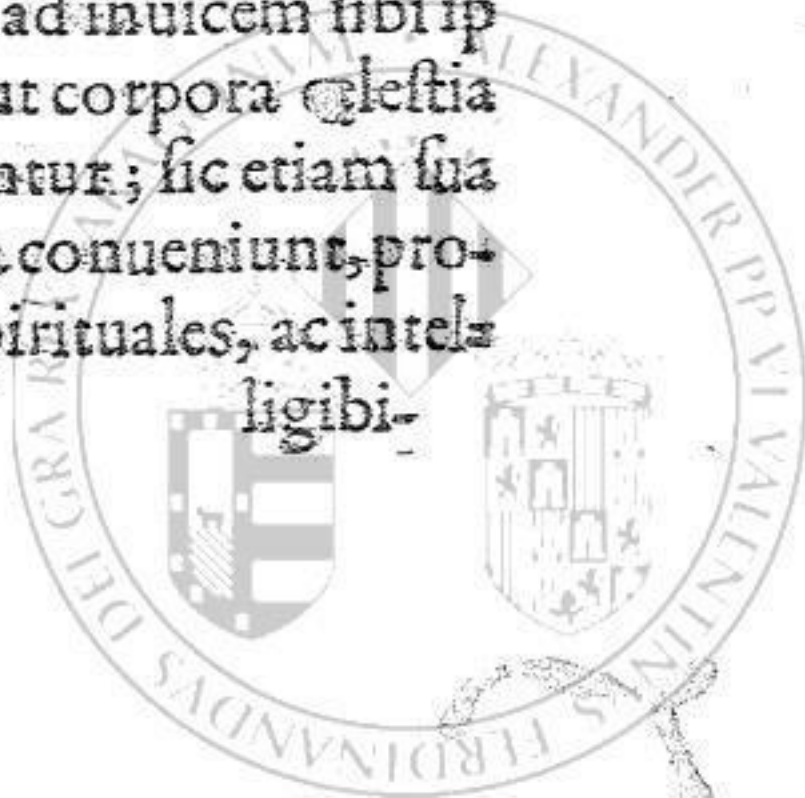
re replet, si est consequens forme, ipsa q; forma, vt
 palàm existit, à suo Attribute derivatur, sui Attribute
 si principaliter erit. Qua de re, dum omnia proficere-
 tur esse Iouis plena, intelligere par est, omnia esse
 virtute huiusmodi Attribute ad vnguè repleta: nec
 quidem ab re. Ex orbe enim Iouis non transfundun-
 tur, nisi quædam qualitates, quæ cum sint acci-
 dentia, ex eorum virtute minimè possunt substantiæ
 generari. Idcirco necessariò contingit, vt virtute sui
 Attribute à Ioue generentur.

DE SEXTO ATTRIBUTE,

quod Genora a nuncupatur.

N ipsa quidem causarum serie res om-
 nes, si natura inter se congruunt, oportet vt eorum etiam mouentia inter se
 naturaliter congruant. Videmus e-
 nim, quòd sicut corpora principio intrinseco mo-
 tus prædita, mutuò inter se suis naturis conue-
 niunt, sic etiam eorum mouentia ad inuicem sibi ip-
 sis respondent: pari modo sicut corpora celestia
 eandem omnia naturam assequuntur; sic etiam sua
 mouentia in una, eademq; natura conueniunt, pro-
 ut sunt substantiæ incorporeæ spirituales, ac intel-
 ligibi-

70
ligibiles. Quapropter si Martis orbis etiam alijs in natura congruit, optimo iure eius motor debet cum alijs in hoc conuenire. Itaque sicut ceteri causas motrices, non motas adepti sunt; sic etiam debet causam eiusdem nature sortiri, que quidem ad hoc, ut in natura cum alijs conueniat, oportet attributum esse: aliter si huiusmodi mota conueniret, mouentia vero haudquaquam, proculdubio illorum congruentia, istorum dissensionibus obsistendo, actiones eorum uniformes, continuasque minimè fierent. quod minimè profiteri debemus, ex eo quod uniformitas; atque continuatio eorum operationum sensu percipitur. Videmus enim omnia corpora cęlestia circulariter euolui, unumquodque etiam eorum in quaedam præfinita temporis intercapedine suum iter perficere, omniaque confluere in uniuersalem generationem, atque etiam unumquodque eorum sua particularia progignere. Quę quidem quamuis differant specie, ob id eorum nature minimè inter se omninò dissentiunt, sub eodem enim genere intercluduntur, siquę alterum aurum, alterum verò argētum progignit, propterea res omninò natura seiunctas non generant, immò mutuo inter se congruētes, ex eo quod proxima eorum materia vna, & idem est. Propterea res motas in suis naturis congruentes, debent etiam motores

con-

conformes habere. Igitur cōsentaneum videtur, vt Martis orbi, quoniam in natura cum alijs cōuenit, causam mottricem tribuamus, quę in natura cū alijs causis conueniat. ex quo, cūm omne celum virtute motrice sui Attributi deferatur, congruū est, vt etiā Marti suum Attributum elargiamur. Et quoniā receptum est quintum Attributum iouis intelligentiæ impendere, par est, vt sextum intelligentiæ Martis impēdeat. Itaq; sextum Attributum, quod Gheuora nuncupatur, est instrumentum, quo Deus per sextā intelligentiam ex Occidente in Orientem orbem Martis euoluit. Quoniam verò excipiendo virtutē ex suo Attributo radijs suæ stellæ etiā in vniuersalem generationem confluit, ac Martialia præfinit, cōtingit esse instrumentum, quo Deus per sextā intelligentiā munus confluendi in generationem, ac Martialia præfinitioni Sphæræ Martis, suæq; stellæ elargitur. Martialia autem dicuntur inter elementa ignis, inter metalla ferrū, inter lapides adamas, inter plātas helleborus, & inter animalia onager. Verūm quia virtutes morales immediatē sunt ex Attributis, arbitrari debemus, Attributū Martis liberalitatē animis elargiri. Idcirco videtur etiā esse instrumentum, quo Deus liberalitatem immediatē in animam infundit. Liberalitas autem ex ordine post magnificentiam

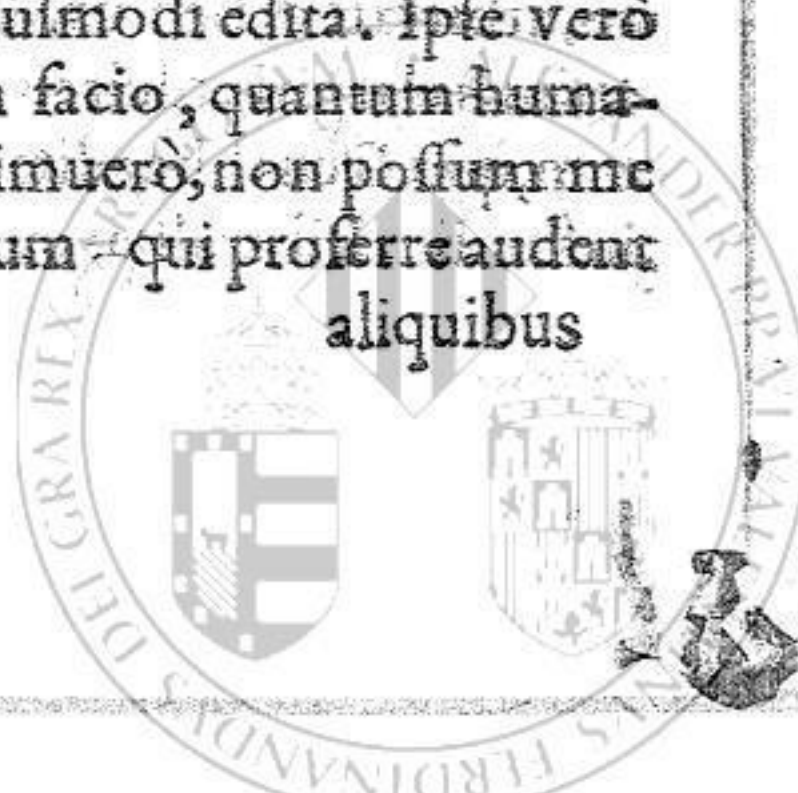

ficentiam succedit. Versatur enim circa mediocres
sumptus, unde possumus vnam communem descri-
ptionem elicere, quod sextum. Attributum sit in-
strumentum, quo Deus, ministerio sextæ intelligen-
tiæ, ex Occidente in Orientem, Martis orbem defe-
rens, munus confluendi in generationem, ac Mar-
tialia præfinienti in huiusmodi orbem, suamq; stel-
lam infundat, immediatèq; liberalitatem in animã.

non posse scientijs humanis inuentis, propria in-
NUNC OSTENDITUR NON

telligentiarum nomina inueniri.

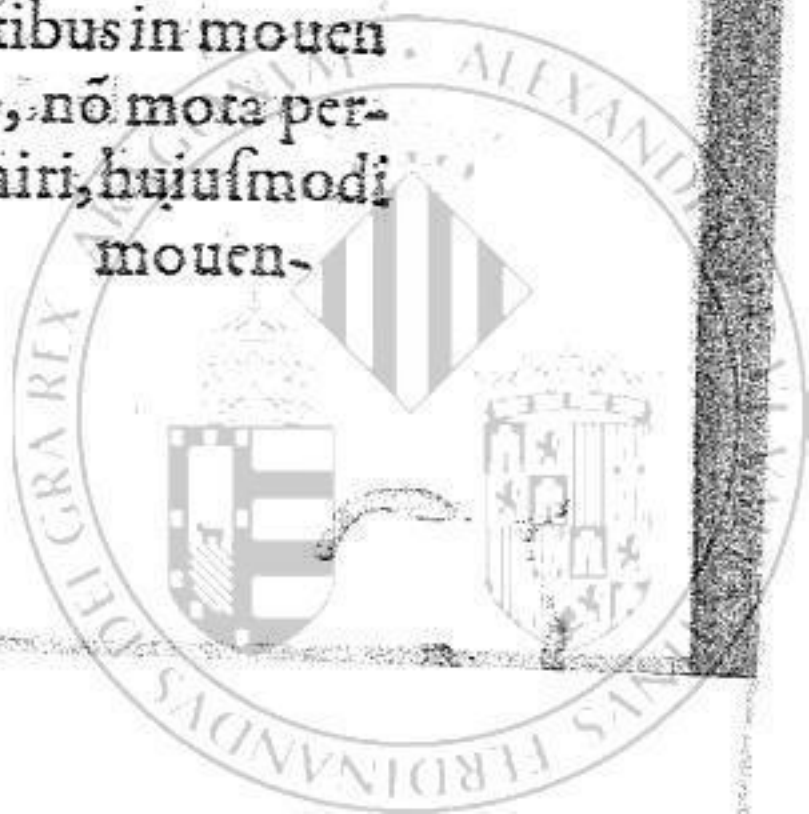
NON VLLI ex sapientium numero,
nec doctum tantum non arbitrantur se pos-
se virtutes Attributorum, & intelligen-
tiarum scire, verum etiam ipsis intelli-
gentijs nomina adscribunt, vnicuique suum nomẽ
propriũ tribuendo, quod sanè neque contemne-
re, neque suadere audeo. Hoc enim non ad me, sed
ad illos pertinet, quibus à Deo, siue à sacris sapien-
tibus fuerunt nomina huiusmodi edita. Ipse verò
tantum de his mentionem facio, quantum huma-
na scientia fert. Verum enim verò, non possum me
adducere in sententiam eorum qui proferre audent
aliquibus

aliquibus scientijs posse propria intelligentiarum nomina inueniri. Si enim solùm ex effectibus datum est nobis mentem ad superna erigere, oportet diuina nomina secundum hanc methodum indagare; quod mihi videtur omnino incōgruum. Nomina enim vel sunt in se quædam res naturales, vel ad placitum, vel ex operationibus rerum educuntur. Res naturales dicuntur illa nomina, quæ aliquã naturalem actiuitatem habent, sicut quædã nomina Hebraica, quæ trãspōsita in aliquam linguam, non retinent suam naturalem significationem, & consequenter virtutem. Ad placitum sunt illa, quæ iuxta hominis voluntatem imponuntur. Reliqua verò respōdent motibus, vel figuris, vel pãssionibus, vel operationibus, vel proprietatibus rerũ, de quibus aliquo pacto possumus coniecturam consequi. Respōdent enim aliqua ex parte rei, sicut flumen ex eo flumen dicitur, quia fluit. Illa verò quæ sunt ad placitũ, si nostro arbitratu imponũtur, proculdubio ab hominibus sciri possunt. Hoc verò proprijs nominibus nõ obtingit, si enim aliqua uia est quæ faciat scire naturas rerũ diuinarũ, est percipue illa, quæ utitur Aristoteles, dum procedendo ex motibus in mouentia, cōtingit necessario ad mouentia, nõ mota peruenire, & secũdum hoc potest inueniri, huiusmodi

I 2

mouen-

44
mouētia esse substātiās immobiles, atq; immateria-
les. Sed minimē possumus dicere, hanc vel illā intel-
ligentiam naturaliter hoc nomen proprium, vel il-
lud retinere. quo fit, vt in magnum errorem incidāt,
qui proferre audent, Martis intelligentiam natura-
liter vocari Samel. nomē enim huiusmodi arbitror
fuisse ab hominibus impositum: respōdet enim ope-
rationibus Martis. Qua de re concluditur, nullam
scientiam humanitus inuentam posse propria intel-
ligentiarum nomina tradere. nec profectō ars vlla
est, quæ possit in hoc pacto nos aliquo iuuare. Ars
enim duplex est, Diuina scilicet, & Humana. Huma-
na quidem pluribus experiētijs efficitur: propte-
rea si aliquibus artibus aliquis posset cognitionē no-
minum capere, oporteret quōd illis aliquę experien-
tię præcessissent, quæ quidem haudquaquam potue-
runt fieri. Particularia enim illa, nisi me fallo, in qui-
bus experiētiæ huiusmodi versari debēt, minimē
sunt hominibus nota. Vnde ratione huius proce-
dendi modi nequaquam intelligentiarum nomina
possunt inueniri. Diuinam autem artē homines nō
assequuntur. Est enim in Deo solūm, & in ipsis intel-
ligentijs, quæ diuina arte naturā ipsam, & inferiora
omnia instruūt. Quo fit vt homines, quoniam sunt
huiusmodi artis expertes, non possint cognitionem

hanc

hanc adipisci. Ideòq; si nulla ars, nullaq; scientia in hoc potest nobis aliquod iuamen afferre: necessario concludimus, humanitus non posse nomina illa reperiri. Verùm enimuerò sententiam eorum nō reiicio, qui arbitrari sunt hoc fuisse aliquibus reuelatione traditū. Immò illis tantum assentior, quatenus sententia eorū à diuino fidelium cętu non dissentit. Debemus enim, vt Plato in Timeo refert, filijs Deorum adhibere fidem, qui quidem diuino numine afflati, potuerunt in arcana Dei penetrare, & operationibus excedere gradum, & terminum illorum, quæ possunt naturaliter fieri. Quod equidem ab Aristotelis dictis nō dissentit. Ipse enim in libro de celo, & mundo non desinit profiteri opinionem antiquorum minimè esse contemnendam.

Quapropter cum credidissent, huiusmodi nomina fuisse hominibus reuelatione tradita, incongruum esset dictis eorum occurrere.

DE SEPTIMO ATTRIBUTO,

quod Thiferet nuncupatur.

V M igitur omne cœlum, vt palàm exi-
stit, à sua intelligentia deferatur, & in-
telligentia virtute sui Attribute cœlum
euoluat: oportet orbem Solis à suo At-
tributo, ministerio suæ intelligentiæ deferri. Et quo-
niam diximus sextum Attributionum impendere Mar-
ti, optimo iure censendum est, septimum influere
per Spheram Solis. Quo fit, vt septimum Attributionum,
quod Thiferet nuncupatur, sit instrumentum, quo
Deus per intelligentiam Solis, ex Occidente in Oriẽ-
tem; Solarem orbem euoluat. Sed quoniã Sol, vir-
tute ex suo Attribute accepta, luminibus suis etiam
in generationem vniuersalem confluit, suosque pe-
culiars effectus præfinit, videtur esse instrumentum,
quo Deus, officio Solaris intelligentiæ munus cõflic-
di in generationem, ac Solaria præfinedi Soli, orbiq;
suo præbeat. Solaria autem sunt inter elemẽta ignis,
inter metalla aurum, inter lapides carbûculus, inter
plãta heliotropium, & inter animalia Leo. Verum,
quia liberalitas in nos, ex sexto Attribute, optimo
iure mansuetudo compositè succedens, post illã ex
septimo trãsfunditur. Quapropter est etiam instru-
men-

mentum quo Deus mansuetudinem immediatè in animam infundit. Mansuetudo autem post liberalitatem locum obtinet, quoniam exteriora mala signanter respicit, non autem bona utilia, sicut liberalitas. Idcirco, quoniam malum se habet ad bonum, sicut priuatio ad habitum: (id enim circa quod mansuetudo versatur, est quodammodo defectus, unde ratione subiecti a liberalitatis præstantia satis recedit) quapropter concludi potest, septimum Attributum esse instrumentum, quo Deus per septimam intelligentiam ex Occidente, in Orientem Solarem orbem deferens, munus cõfluendi in generationem, ac Solaria præfinitæ Soli, suoq; orbi tribuat, & animis immediatè virtutem mansuetudinis.

CUR HUIUS ATTRIBUTI ORBIS

maior alijs in medio figura existat, Et quomodo virtus eius fulcimento non egeat.

QUONIAM verò huius Attributi orbis medio in figura ponitur, ac magnitudine sua præstat alijs, arbitrari minime debemus hoc fortuito euenisse, immò congruum est causam indagare. Itaque sciendum est, quod maiores nostri de his differentes,

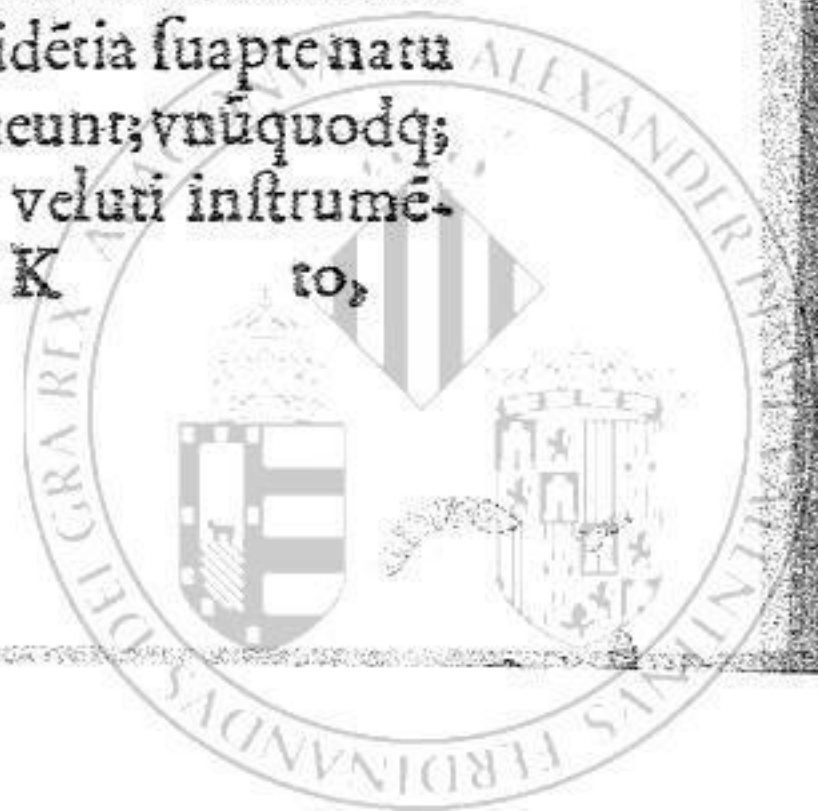
rentes, quoniam ratione non ducebatur, circa con-
clusiones multoties errabat, propterea multas erro-
neas opiniones imbibebant: & speciatim credebant
tria superiora Attributa, vt in superioribus retuli,
non elargiri virtutem suam corporibus celestibus, quod
demonstratum est omnino esse incongruum, idcirco,
quoniam credebant tantum septem inferiora in-
fluere virtute eorum in planetarum Sphæras. Viden-
tes deinceps Attributum illud, de quo nunc agitur,
impendere Soli, & Solē in medio planetarum exis-
tere, posuerunt orbem huic Attributo adscriptum, in
medio figuræ, vt notum esset sapientibus, huiusmo-
di Attributum influere in Sphæram, in medio exi-
stentem. Circulus etiam ambitu suo fit maior, vt no-
bis compertum sit huius Attributi virtutem per Sphæ-
râ Solis magis manifestari. Nā sicut Sol situm immu-
tat, & aspectum: sic etiam videntur tempora, gene-
ratio, & corruptio rerum variari, quæ per alios pla-
netas minimè manifestatur. quoniam, exēpli gratia,
non possumus dicere Martem, siue Mercurium mi-
grado in hoc, vel in illud signum, ver, siue autum-
num afferre, hoc enim soli tantum competit, idcirco;
virtus sua nobis magis manifestatur. Vnde Aristote-
les asserens Solem, & hominem generare hominem
de stellis fixis, deq; alijs planetis nullam mentionē
facit,

facit, non quia stellæ, & planetæ omnes nõ cõfluant
 in generationem, sed quoniã nobis virtus Solis ma-
 gis manifestatur. Itaq; his rationibus melius est an-
 tiquorũ causam agere, quàm arbitrari hoc fortuitò
 euenisse. Debemus enim multum antiquis, etiam il-
 lis, qui veritatem minimè aggreffi sunt, quoniã no-
 bis perferutãdi veritatẽ antiam dederũt. Vnde si nõ
 demonstratis, saltem probabilibus rationibus de-
 bemus opinioni eorum auxilium ferre, dummodo
 opinio non sit penitus incongrua. Quapropter si
 sententia eorum in omnibus cum ratione congrue-
 ret, nunquam occurrerem dictis suis. Quoniã verò
 aliquando decipiuntur, vt ratio veritatis saluetur, nõ
 possum aliquo pacto in aliquibus rebus cum eis cõ-
 uenire, immò cogor potius veritati adhærere. Plus
 enim debemus veritati, quàm antiquis. Vnde Aristo-
 teles ipse noluit Socrati, nec Platoniparcere. Idcir-
 cò de Solis Attribute differẽdo, cogor nunc inuitè
 eorum dictis aduersari. Nam ipsi putabant virtutẽ
 huiusmodi Attribute esse in lumine Solis, radijsque
 suis veluti in subiecto. quod arbitrari minimè debe-
 mus, partim quoniã virtus illa subiecti fulcinento
 nõ eget, & partim etiã, quoniã accidẽtia suapte natu-
 ra rem aliquã sustinere minimè queunt; vnũquodq;
 enim Attribute solummodo veluti instrumẽ-

K

to,

73
ro, non sicut fulcimēto, lumine, radijsq; vitur. Am-
biget forsan aliquis hoc haudquaquam contingere:
vna enim eademq; res minimē potest duorum
agentium instrumentum esse. Quapropter cūm lu-
men instrumentum sit operationibus corporis cele-
stis deseruiens, congruum fieri nequit, vt etiam sit
Attributorum instrumentum, quod uerum esset, si
instrumento laboris, aliquid alterum agentium ad-
iungeret, sicut exempli gratia colopi nixo suo fulci-
mēto accidit, qui sanē dum vim alicuius agentis su-
stinet, si vis alterius adiungitur, minimē illam ferre
potest; sed protinus confringitur. Secius verò de lu-
mine arbitrari conuenit. lumen enim potest

Simul Attributis, corporibusq; celesti-
bus inseruire; nam vis Attribu-
torum minimē lumen gra-
uat, immò corrobora-
t ipsum, ac inde vim
maiores ope-
randi asse-
quitur.

DE OCTAVO ATTRIBUTO,

quod, Od, nuncupatur.

TSI corpora caelestia omnia sunt materia praedita, tamen vim non assequitur eorum materia, ut possit seipsam sua forma denudare, alijsq induere.

Idcirco subire naturalem generationem, corruptionemq; minimè potest, nec ratione suæ hylæ, corpus celeste decrementum potest, vel incrementum suscipere, nec qualitate aliqua corruptiua vitiari, sed tantum potentiam habet, ut localiter ab aliquo extrinseco deferatur, quod si erit Veneris orbi applicatû, proculdubio inueniemus potentiam tantum ad Vbi obtinere, & à suo motore extrinseco, hoc est à suo Attribute deferri quod necessariò erit octauum, compositè post septimum succedens. Igitur octauum Attributum, quod dicitur, Od, erit instrumentum, quo ex Occidente in Orientem per octauam intelligentiam à Deo Veneris orbis defertur. Verùm enimverò, quoniam cum alijs planetis, etiam radijs suæ stellæ in vniuersalem generationem confluit, suosq; peculiare effectus praefinit, videtur esse instrumentum, quo Deus, ministerio octauæ intelligentiæ, virtutem confluendi in generationem, ac ve-

K 2 nerea

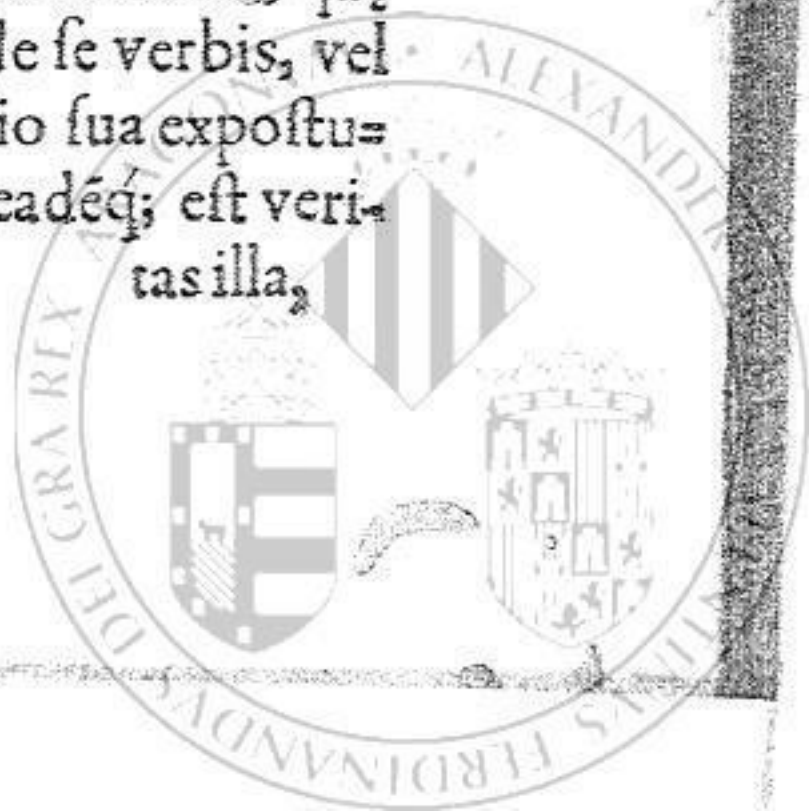

nerca præfinitæ Veneris orbi, suaq; stelle præbeat.
Venerca autem sunt, inter elemēta aqua, inter metal
la argentum, inter lapides Chryfolitūs, inter plātas
thymus, & inter animalia hircus. Præterea quoniam
mansuetudo ex septimo Attributo in nos trāsfun-
ditur, meritò veritas ex octauo ecit animis delata. Id-
circò octauum est etiā instrumētum, quo Deus im-
mediatè virtutem veritatis in animā infundit. Sed
cū virtus bona exteriora, quibus cum alijs cōmu-
nicamus, respiciens, triplex sit, videlicet veritas, affa-
bilitas, & eutrapelia, cur potius octauo Attributo ve-
ritas, quàm affabilitas, vel eutrapelia tribuitur; quo-
niā sicut superius de virtutibus bona vtilia, atq; ho-
nesta differēdo fuerunt ex ordine distributa, primū
quidem locum nobilioribus semper tribuendo, sic
quidem de alijs differendo; quæ sanè quoniam circa
bona quibus cum alijs cōmunicamus versantur, mi-
nimè possunt tantam bonitatis, atque arduitatis ra-
tionem assequi, congruum est, eundem ordinem
prosequendo nobiliorem alijs anteferre. Quapro-
pter cū veritas sit affabilitate, eutrapeliaq; præstā-
tior, meritò præfertur illis. Quod sit præstantior, pa-
lām existit: nam veritate dempta recta cū alijs ratio
versandi ad vnguem tollitur. Videmus enim à veri-
tate deficientes minimè posse cum alijs rectè agere.

Si ve-

Si verò è contra deficit affabilitas, ob id verſandi ratio omninò nō tollitur. Multos etenim compertū eſt, ex eo, quòd nimis amicabiles, vel agreſtes ſe offendent, à rectitudine non deficere, quamuis altera contemptum afferat, altera verò odium excitet. Ex quo ſi veritas præfertur affabilitati, tantò magis eutrapeliæ præferri debet: virtus enim huiusmodi recedit à nobilitate affabilitatis, quoniam verſatur circa ludos. Poſſumus igitur ſtatuerè, octauum Attributum eſſe instrumentū, quo Deus, officio octauæ intelligentiæ, ex Occidente in Orientē Venetis orbem deferens munus cōfluendi in generationem, ſuosq; peculiates effectus præſiniendi in huiusmodi ſtellā, ſuumq; orbem infundat, immediateq; virtutē veritatis in animam. Ambiget verò aliquis, ſi veritas eſt finis ſpeculariui, haudquaquam poteſt eſſe moralis virtus: nā moralis virtus eſt animi operatio, veritas verò minimè. Veritas duplex eſt, altera, quæ ſyllogizando concluditur, & hæc nunquā ſe exhibet operationi, ſed tantū circa ſpeculabilia verſatur; altera, quæ ad actū operandi tunc reducitur, dum aliqui minimè contingit aliqua viſia ſibi tribuerè, quæ ſanè in ipſo reperiri nequeunt, nec de ſe verbis, vel operationibus oſtēdit plura, quā ratio ſua expoſtulat. Occurreret fortaſſè aliquis, ſi una eadēq; eſt veritas illa,

tas illa, quam prius speculatur, deinde ad actū operandi reducit, videtur altera non rectè ab altera distinguui, sicut exempli gratia obtingeret, si ratiocinando intellectu concluderem; me nihil iniuste egisse, si postea verbis idem suade rem, proculdubio id quod prius speculabile erat, ad actum operandi reduceretur. Propterea quamuis veritas, vt veritas est in suo communi sumpta, vtranque veritatem continet, ob id tamē hæc ab illa non immeritò distinguur, quoniam veritas speculatiua haudquaquam ex intellectu in alium migrat, sed in ipso remanet. veritas autem moralis è conuerso, non remanet in suo profitente, sed ab alio excipitur. unde optimo quidē iure distinguuntur, & præcipuè quoniam veritas speculatiua multa continet infra se, quæ nunquam se operationi præbent, sicut accidit, exempli gratia, quando concludit, Deum habere virtutem infinitam, substantias separatas esse Hylæ expertes, multaq; huiusmodi, quæ neuiquam possunt ad actum operandi reduci.

40

DE NONO ATTRIBUTO, QUOD

Iesod nuncupatur.

VNVS QVISQVE planetarum suo pte motu ex Occidente in Orientem defer- tur. Et quoniam celum omne aptum natum est, vt virtute aliunde accepta moueatur; consonum est, vt orbis Mercurij ab alio, hoc est à sua intelligentia deferatur, quæ quidem cum virtute propria non moueat, sed eminē- tioris causæ oportet virtutem illā, qua orbis euolui- sur, in ipsam ab alio transfundi. Verum quia neces- sariò ex aliquo Attribute deriuatur, arbitrari de- bemus, virtutem intelligentiæ Mercurij à suo At- tributo emanare. Idcirco deferente octauo Attri- buto celum Veneris, concludi potest Mercurij or- bem à nono euolui, ex quo nonū Tributū, quod dicitur Iesod, erit instrumentum, quo Deus ministe- rio Mercurialis intelligentiæ ex Occidente in Oriē- tem, huiusmodi orbem defert. Quoniam autē of- ficio eiusdem intelligentiæ, excipiendo virtutem ex suo Attribute, etiā radijs suæ stellæ confluit in vni- uersalem generationem, ac Mercurialia præfinit: cō- tingit esse instrumentum, quo Deus per Mercuriale intelligentiam, munus cōfluendi in generationem,

ac

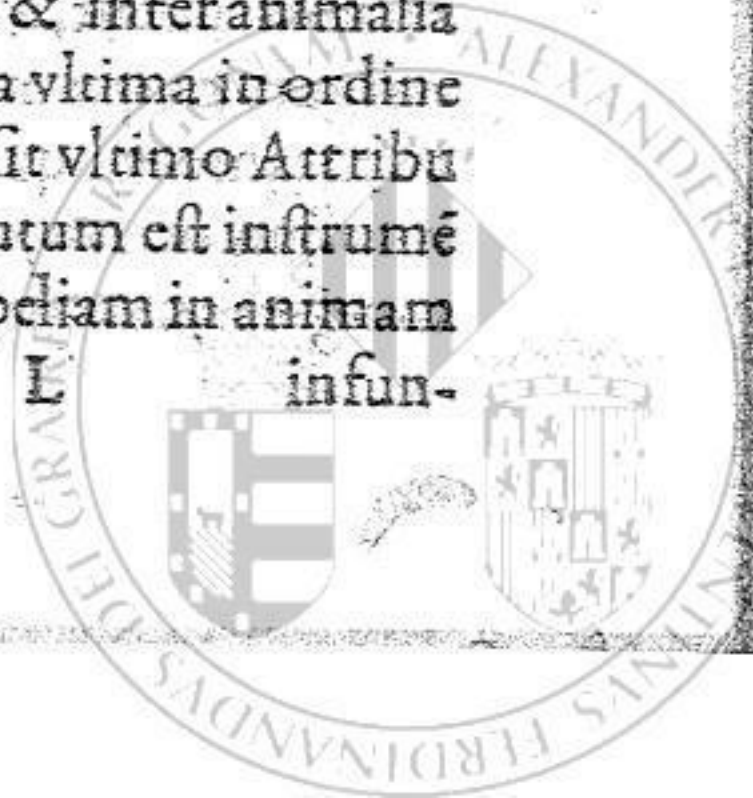

DE DECIMO ATTRIBUTO,

quod Malchut dicitur.

RATIONIBVS antea saepius iteratis, absque aliqua alia probatione percipi potest celum Lunæ, cum sit alijs in natura cōgruens, necessariò ab aliquo extrinseco euolui, omnino suis naturis alijs motoribus congruente. Ex quo huiusmodi motor necessariò erit *Attributū*. Qua de re deferente nono *Attributo* celum Mercurij, dici potest Lunæ orbis à decimo euolui. Vnde decimum *Attributū*, quod dicitur *Malchut* est instrumentum, quo orbis Lunæ ex Occidente in Orientem officio Lunaris intelligentiæ à Deo euoluitur. Verum, quia huiusmodi orbis virtute sui *Attributi*, sicut alij planetæ per intelligentiam sibi congruentem etiã radijs suis in vniuersalem generationem cōfluit, ac suos peculiare effectus præfinit, videtur esse instrumentum, quo Deus ministerio Lunaris intelligentiæ munus confluendi in generationem, ac Lunaria præfinitiendi Lunæ, ac orbi suo tribuat. Lunaria aut sunt inter elemēta terra, inter metalla argentū, inter lapides argentea *marche-sita*, inter plantas *selenotropion* & inter animalia *Chamæleon*. Verū quia *eutrapelia* vltima in ordine virtutum existit, congruū est, vt sit vltimo *Attributo* cōcessa. Itaq; decimum *Attributum* est instrumentum, quo Deus immediatè *eutrapeliam* in animam

infun-

infundit; vnde postea conuaditur, vltimum Attributum esse instrumentum, quo Deus ex Occidente in Orientem Lunæ orbem ministerio lunaris intelligentiæ deferens, munus confluendi in generationem, ac Lunaria præfiniendi in Lunam, orbemq; suū infundat, immediateq; eutrapeliā in animam.

*QVOD VIRTVS ATTRIBVTORVM
semp̄ eodē tenore se elargitur corporibus cælestibus.*

RXCIPIENDO autem Luna virtutem à suo Attribute, cum nunc lumine plena, nunc verò diminuta sit, vnde quandoq; incrementum, quandoque rebus decrementum infert, alicui videri potest, hoc contingere ex eo, quod virtus Attribute non semper eodem tenore se elargitur orbi, sed aliquando magis, aliquando verò minus. Verum enimvero ex parte Attribute hoc minimè euenit; nam cum sit causa continua, & diuina, semper vniformiter se habet, idēq; equo semper tenore virtutem suam præbet, hoc verò tantum ex Lunæ corpore exoritur: nam officio quorundam accidentium operando, sicut sunt motus, lumen, quemadmodum huiusmodi accidentia mutationem subeunt, eodem modo operationes Lunæ variantur. Et quamuis eius alteratio nō sit corruptiua, adeò tamen aliquādo afficitur ex eo, quòd est suis laminibus orbata, quòd virtus Attribute in ipsam sumergitur, sicut accidit, quando in vmbra terre ingreditur,

greditur, q̄ quidē Soli etiā, alijsq̄; stellis obtingit dū
radiatione aliqua, vel dispositione situs obūbratur.

QVAE SVNT A FIGURA

Attributorum amouenda.

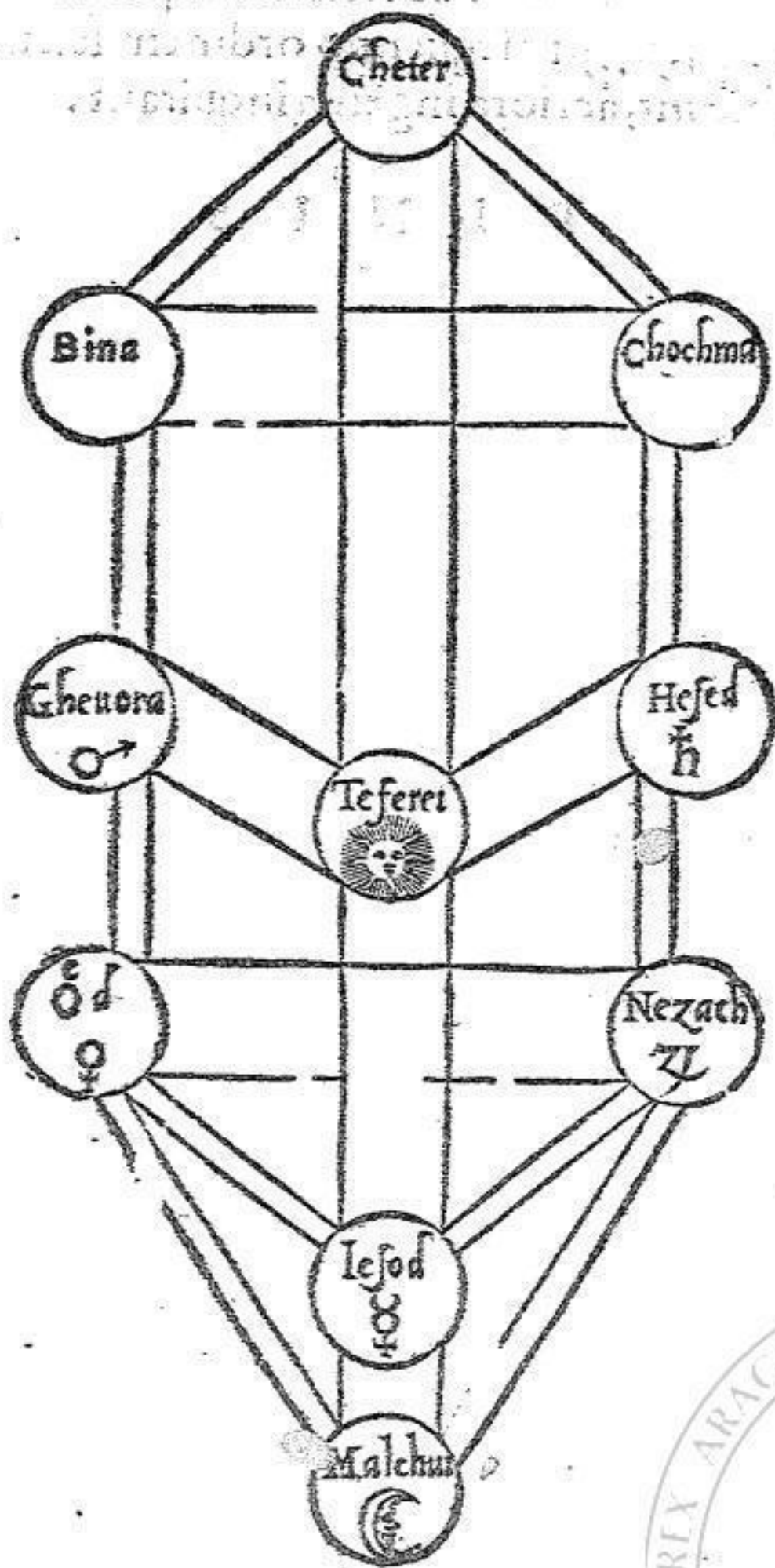

FIGURAM autem semiorbicularem
sub orbe Attributū Lunæ denotāte ex
ordine locatā, iuxta maiorū sententiā,
arbitrari debemus, subiectū virtutem
Attributorū excipiens denotare. Nā sicut continens
omne huiusmodi figura præditū, tantū alicuius cō-
tenti suscipit, quantū sua capacitas exquirat, & exin-
de partē aliquā illius minimē ferre potest, eodē pacto
huiusmodi subiectū tantū virtutis Attributorū su-
scipit, quantū facultas sua fert. Et exinde si virtus ca-
ptū subiecti præcellit, proculdubio in ipsum mergi-
tur. Antiqui verò (ni fallor) in hoc inconditè se gesse-
re: nā sciētia, q̄ de Attributis est, itidēq̄; illa, q̄ de eo-
rū subiecto virtutē suscipiēte agere dēt, vna eadēq̄;
esse haudquaquā potest. Idcirco Attributa inter cor-
ticē perscrutantes, minimē debēt ad naturā, proprie-
tatesq̄; eorū, subiecti sermonē cōvertere: hoc enim
tale mētibus chaos infert, quale profectò a quis no-
bis afferret, si de proprietatibus, naturisq̄; Solis differē-
do, vellerēt simul de omnibus, quę calore Solis exa-
gitātur, ad amissim differere. Præterea eadē imperi-
tia perstricti, tria inter orbes figurę, radios scilicet ex
orbe, q̄ dicitur Chochma, emanātes, cādēlabrūq̄; &

L 2 arcam

arcā interposuerūt, Radij intelligētias ipsis Attributis inseruientes denotāt. Candelabrū septē luminibus accēsis decoratū, septē planetas, arca verò triplicem mundū esse, intelligibilē quidē, celestem, atq; elemētalē. Naturas igitur, proprietatesq; planetarū, ac etiā intelligētiarū alibi opportunū erat perscrutari, quoniā ab ipsis Attributis ratione, ac subiecto distinguuntur. Quod si maioribus cōgruebat, eo magis me decet, nā iuxta seriē sciētiæ procedendo ex motis in motū uētia, haudquaquā possem tot intelligētias reperire, quot ipsi ponebant, qm̄ præter substantias separatas, corpora celestia deferentes, multas quoq; arbitrati sunt ipsis Attributis subijciendas. Etsi aut̄ nos sæpius de planetis, deq; intelligentiis mentionē fecimus, hoc tamen haudquaquā incongruum fuit, quoniā naturas, suasq; quidditates minimē perscrutati sumus, sed per ipsas, veluti per gradus nixi sumus in Attributa scandere. Quo verò ad Arcā, oportet nos in eandem sniam cōuertere. Triplex enim mundus propriū sermonē exoptulat. Antiqui verò ordinem sciētiæ abrumpentes, inferiora cū superioribus immiscendo potius tenebras intellectui, quā lumen attulerunt. Propterea ne in hoc incidere, radios, candelabrum, arcam, figuramq; semiorbicularē, mihi visum fuit amouere, figuræ quidem Attributorū solū modo decē circulos relinquendo, ut clarē ex huiusmodi figura quisque per seipsum percipere potest.

Cheter

Hęc à me tantùm sint de Attributis pertractata. Re-
liqua verò, quę, profeguendo ordinem scientię, con-
sequi possunt, acriora ingenia inquirant.

F I N I S.

